

MINISTERSTWO GOSPODARKI
DEPARTAMENT ANALIZ I PROGNOZ

Raport

**o pomocy publicznej w Polsce
udzielonej przedsiębiorcom
w 1998 roku**

Warszawa, październik 1999 rok

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP.....	3
II. METODOLOGIA BADAŃ.....	3
1. Pojęcie pomocy publicznej.	4
2. Formy pomocy.....	4
3. Cel pomocy publicznej.....	5
4. Przeznaczenie pomocy.....	5
5. Zakres przedmiotowy raportu.	6
III. CHARAKTERYSTYKA PORÓWNAWCZA.....	7
1. SYNTEZA WYNIKÓW BADAŃ.....	7
2. GRUPA A1 - DOTACJE.....	10
3. GRUPA A2 - SUBSYDIA PODATKOWE.....	10
4. GRUPA B - SUBSYDIA KAPITAŁOWO-INWESTYCYJNE.....	11
5. GRUPA C - „MIĘKKIE KREDYTOWANIE”.....	11
6. GRUPA D - PORĘCZENIA I GWARANCJE KREDYTOWE.....	13
7. POMOC PUBLICZNA DLA HUTNICTWA ŻELAZA I STALI.....	13
IV. OPIS POSZCZEGÓLNYCH GRUP POMOCY.....	16
1. GRUPA A - DOTACJE I ZWOLNIENIA (ULGI) PODATKOWE.....	16
1.1. GRUPA A1 - DOTACJE.....	16
1.2. GRUPA A2 - SUBSYDIA PODATKOWE	23
2. GRUPA B- Subsydia kapitałowo-inwestycyjne.....	29
2.1. B1A - WNIESIENIE KAPITAŁU DO SPÓŁKI.....	29
2.1.2. Wniesienie kapitału do spółki przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (WFOŚiGW).	29
2.2. B2A -KONWERSJA ZADŁUŻENIA PRZEDSIĘBIORSTWA NA KAPITAŁ. ..	29
3. GRUPA C - „Miękkie kredytowanie.”.....	31
3.1. C1A- KREDYTY PREFERENCYJNE I WARUNKOWO UMORZONE.....	31
3.2. C2A - ODROCZENIE LUB ROZŁOŻENIE NA RATY PŁATNOŚCI WOBEC BUDŻETU I FUNDUSZU.....	37
4. GRUPA D - Poręczenia i gwarancje kredytowe.....	40
4.1. D1A - PORĘCZENIA I GWARANCJE.....	40

Wydruk: 8.10.99 r.

I. WSTĘP

W dniu 16 grudnia 1991 roku Polska podpisała Układ Europejski (UE) ustanawiający stowarzyszenie między Rzeczpospolitą Polską z jednej strony, a Wspólnotami Europejskimi i ich Państwami Członkowskimi z drugiej strony. Układ wszedł w życie 1 lutego 1994 roku.

Układ Europejski w części piątej zawiera przepisy dotyczące przestrzegania zasad konkurencji.

Zgodnie z Art. 63.4 b) UE "Każda ze Stron zapewni przejrzystość informacji w zakresie pomocy publicznej między innymi poprzez coroczne informowanie drugiej Strony o ogólnej sumie i podziale udzielonej pomocy oraz przedstawianie - na żądanie - informacji dotyczących programów pomocy. Na żądanie jednej ze Stron, druga Strona przedstawi informacje na temat poszczególnych indywidualnych przypadków pomocy publicznej."

Powyższy artykuł zobowiązuje stronę polską do corocznego opracowywania raportu na temat wielkości i form pomocy udzielonej przedsiębiorstwom oraz jej podziału.

II. METODOLOGIA BADAŃ.

Dane i informacje zawarte w raporcie zostały przekazane przez członków Międzyresortowego Zespołu ds. Monitorowania Pomocy Publicznej w Polsce. Pochodzą one z wypełnionych przez członków Zespołu kwestionariuszy do badania udzielonej pomocy. Badaniem zostały objęte najważniejsze resorty oraz instytucje centralne, do których należały:

1. Ministerstwo Gospodarki
2. Ministerstwo Finansów
3. Ministerstwo Skarbu Państwa
4. Ministerstwo Transportu i Gospodarki Morskiej
5. Ministerstwo Łączności
6. Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa
7. Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
8. Urząd Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast
9. Komitet Badań Naukowych
10. Zakład Ubezpieczeń Społecznych
11. Agencja Rozwoju Przemysłu
12. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
13. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
14. Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

1. Pojęcie pomocy publicznej.

Pomoc publiczna to przysporzenie przez organy udzielające pomocy, korzyści finansowych określonym przedsiębiorcom, które uprzywilejowuje je w stosunku do ich konkurentów, w drodze dokonywania na ich rzecz lub za tych przedsiębiorców wydatków ze środków publicznych lub pomniejszania świadczeń należnych od nich na rzecz Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, w szczególności w formie:

- (a) dotacji oraz ulg podatkowych
- (b) dokapitalizowania przedsiębiorców w sytuacjach lub na warunkach odbiegających od normalnych praktyk inwestycyjnych prywatnych inwestorów w gospodarce rynkowej
- (c) pożyczek lub kredytów udzielanych przedsiębiorcom na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku finansowym
- (d) poręczeń i gwarancji kredytowych udzielanych przedsiębiorcom na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku kredytowym
- (e) odstąpienia od ustalania i poboru, umarzania, odraczania lub rozłożenia na raty należności publicznych
- (f) zbycia lub oddania do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa, na preferencyjnych warunkach.

Przez organy udzielające pomocy należy rozumieć organy i instytucje, które podejmują decyzje lub udzielają pomocy w innej formie prawnej.

2. Formy pomocy.

Przedmiotem analizy niniejszego raportu były następujące formy pomocy:

Operacje na podatkach

- 1) Zwolnienie i ulga podatkowa,
- 2) Odroczenie i rozłożenie na raty płatności podatku,
- 3) Zaniechanie ustalania i poboru podatku,
- 4) Umorzenie zadłużenia wobec budżetu;

Operacje na należnościach parabudżetowych (Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Narodowy Fundusz i Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej)

- 5) Odroczenie i rozłożenie na raty płatności na rzecz funduszu,
- 6) Umorzenie zadłużenia wobec funduszu;

Operacje na kredytach

- 7) Kredyty preferencyjne,
- 8) Kredyty warunkowo umorzone,
- 9) Poręczenia i gwarancje kredytowe;

Operacje na kapitale

- 10) Wniesienie kapitału do spółki,
- 11) Czasowe nabycie udziałów spółki celem ich zbycia,
- 12) Konwersja zadłużenia przedsiębiorstwa na kapitał,

Dotacje

- 13) Dotacje.

Wymienione powyżej formy pomocy zostały połączone, zgodnie z metodologią Komisji Europejskiej, w cztery grupy oznaczone literami A, B, C i D. Poszczególnym literom przypisano cyfrę 1 lub 2 w zależności od źródła pochodzenia środków pomocowych (z budżetu lub kosztem uszczuplenia wpływów budżetowych). Element pomocy jest o wiele niższy od wartości nominalnej i jest podawany z literą A.

Do poszczególnych grup zaliczono następujące formy pomocy:

Grupa A (A1 i A2) zawiera głównie dotacje i zwolnienia (ulgi) podatkowe,

- A1 - dotacje
dopłaty do oprocentowania
- A2 - zwolnienie i ulga podatkowa
zaniechanie ustalania i poboru podatku
umorzenie zadłużenia wobec budżetu
umorzenie zadłużenia wobec funduszu

Grupa B (B1 i B2) - subsydia kapitałowo-inwestycyjne

- B1 - wniesienie kapitału do spółki
czasowe nabycie udziałów spółki celem ich zbycia
- B2 - konwersja zadłużenia przedsiębiorstwa na kapitał

Grupa C - (C1 i C2) tzw. „miękkie kredytowanie”

- C1 - kredyty preferencyjne
kredyty warunkowo umorzone
- C2 - przyspieszona amortyzacja
odroczenie i rozłożenie na raty płatności podatku
odroczenie i rozłożenie na raty płatności na rzecz funduszu

Grupa D (D1)

- D1 - Poręczenia i gwarancje kredytowe.

3. Cel pomocy publicznej.

Z uwagi na cel udzielanej pomocy publicznej wyróżnia się:

- 1) Pomoc sektorową
- 2) Pomoc horyzontalną
- 3) Pomoc regionalną.

4. Przeznaczenie pomocy.

Ze względu na przeznaczenie wyróżnia się pomoc na:

1. Rozwój przedsiębiorstwa
2. Likwidację przedsiębiorstwa
3. Przetrwanie i restrukturyzację przedsiębiorstwa
4. Badania i rozwój
5. Ochrona środowiska
6. Małe i Średnie Przedsiębiorstwa
7. Oszczędność energii
8. Eksport
9. Inwestycje
10. Zatrudnienie
11. Specjalne strefy ekonomiczne
12. Pokrycie strat przedsiębiorstwa
13. Bieżącą działalność przedsiębiorstwa (pomoc operacyjna)

5. Zakres przedmiotowy raportu.

Dane zawarte w raporcie były zbierane według rodzajów działalności gospodarczej zgodnych z Europejską Klasyfikacją Działalności (EKD). Badaniem zostały objęte rodzaje działalności gospodarczej od sekcji C do sekcji I. Zostały one przedstawione w tabeli nr 1. Dane były zbierane według działów poszczególnych sekcji.

Tabela nr 1

Sekcja	Nazwa sekcji
C	Górnictwo i kopalnictwo
D	Działalność produkcyjna
E	Zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę
F	Budownictwo
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawy pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów przeznaczenia osobistego i użytku domowego
H	Hotele i restauracje
I	Transport, gospodarka magazynowa i łączność

Raport nie obejmuje pomocy publicznej udzielonej przez władze lokalne. Do form pomocy, z których mogą korzystać władze lokalne należy: zwolnienie z podatków i opłat lokalnych oraz sprzedaż ziemi przedsiębiorstwom poniżej jej ceny rynkowej.

III. CHARAKTERYSTYKA PORÓWNAWCZA.

1. SYNTEZA WYNIKÓW BADAŃ.

Tabela nr 2

lata		Grupa A1	Grupa A2	Grupa B1A	Grupa B2A	Grupa C1A	Grupa C2A	Grupa D1A	Razem
1996	(mln zł)	1 613,9	5 155,4	0,7	51,5	465,1	855,0	213,4	8 355,1
1997	(mln zł)	1 772,3	5 171,7	8,9	29,6	794,2	766,1	146,1	8 688,7
1998	(mln zł)	1 735,3	3 392,1	4,5	21,7	524,7	1 014,5	69,6	6 762,3
1997/ 1996	(w%)	109,8	100,3	1 253,5	57,3	170,7	89,6	68,5	104,0
1998/ 1997	(w%)	97,9	65,6	50,6	73,3	66,1	132,4	47,7	77,8
1996	(w%)	19,3	61,7	0,0	0,6	5,6	10,2	2,6	100
1997	(w%)	20,4	59,5	0,1	0,3	9,1	8,8	1,7	100
1998	(w%)	25,7	50,2	0,1	0,3	7,8	15,0	1,0	100
1996	(w%)	81,0		0,6		15,8		2,6	100
1997	(w%)	80,0		0,4		17,9		1,7	100
1998	(w%)	75,9		0,4		22,8		1,0	100

W związku z postępowaniem prac nad dostosowaniem zasad udzielania w Polsce pomocy publicznej do rozwiązań UE, zmieniona została metodologia obliczania ekwiwalentu dotacyjnego netto przy odraczaniu lub rozkładaniu na raty płatności podatków oraz płatności wobec funduszy, co spowodowało znaczne zmniejszenie wartości pomocy w tej grupie.

W związku z powyższym w Raporcie tym dokonano korekty wartości pomocy publicznej udzielonej przedsiębiorcom w latach 1996-1998.

Ogólna wartość pomocy udzielonej przedsiębiorcom w 1998 roku wyniosła 6 762,3 mln zł, co stanowi 1 649,7 mln ECU (przyjmując średni kurs z tego roku 1 ECU = 4,099 zł). Udzielona pomoc stanowiła szacunkowo 1,8% wartości dodanej brutto w sektorze przedsiębiorstw. Dla porównania w krajach Unii Europejskiej w 1997 roku udział ten kształtował się na poziomie 2,5%.

W przeliczeniu na jednego pracującego w przemyśle wartość pomocy wyniosła ok. 2 146 zł/1 prac.¹ (524 ECU/1 prac.). W Unii Europejskiej w 1997 r. wartość ta wyniosła 1 209 ECU/1 prac.

Pomoc państwa udzielona w 1998 roku przedsiębiorcom stanowiła ok. 1,2% Produktu Krajowego Brutto wobec 2% w 1997 roku. Średnia wartość pomocy dla całej Wspólnoty za okres 1995-1997 wyniosła 1,2% PKB.

Dokonując interpretacji powyższych danych należy wziąć pod uwagę różnice jakie mogą wystąpić między sposobami obliczania np. wartości dodanej brutto w Polsce oraz w krajach Unii Europejskiej.

W 1998 roku, podobnie jak w 1997 roku najczęściej stosowane instrumenty pomocy należały do Grupy A -dotacje i subsydia podatkowe (w 1997 roku 80% pomocy ogółem, w 1998 roku 75,9%). W pozostałych grupach udziały te wynosiły odpowiednio w Grupie B - subsydia kapitałowo-inwestycyjne 0,4% i 0,4%, w Grupie

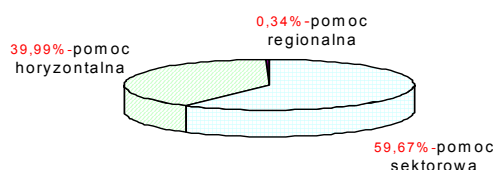
¹ liczba pracujących w przemyśle w 1998 r. w/g stanu na 31.12.1998r.- 3 151 tys. osób.

C- „miękkie kredytowanie” 17,9% i 22,8% oraz w Grupie D- poręczenia i gwarancje kredytowe 1,7% i 1,0%.

Jeśli chodzi o sposób finansowania pomocy państwa w Polsce, w 1998 r. pomoc udzielona bezpośrednio z budżetu stanowiła 34,5% całej pomocy państwa, natomiast 65,5% stanowiły uszczuplenia budżetowe (zwolnienia i ulgi podatkowe, umorzenia, zaniechania ustalenia i poboru podatku itp.)

W 1997 roku proporcje te kształtowały się odpowiednio 31,3% i 68,7%.

CELE POMOCY PUBLICZNEJ²

Pomoc sektorowa³ z tego:

–	59,7%
♦ górnictwo węgla kamiennego i brunatnego	– 26,1%
♦ wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego	– 0,1%
♦ kopalnictwo rud metali	– 0,1%
♦ pozostałe górnictwo i kopalnictwo	– 1,5%
♦ produkcja metali	– 2,4%
♦ transport	– 4,0%
♦ poczta i telekomunikacja	– 0,6%
♦ pozostałe sektory	– 24,8%

Pomoc horyzontalna – 40,0%

z tego:

♦ badania i rozwój	– 0,9%
♦ ochrona środowiska	– 5,8%
♦ inwestycje	– 16,0%
♦ zatrudnienie	– 7,9%
♦ rozwój przedsiębiorstwa	– 8,2%
♦ inne cele	– 1,2%

Pomoc regionalna – 0,3%

W 1998 r. z pomocy publicznej skorzystało ok. 64 345⁴ beneficjentów. Zakład Ubezpieczeń Społecznych udzielił pomocy 58 915 beneficjentom (91,6% ogólnej liczby beneficjentów korzystających z pomocy), Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - 3 572 - (5,6%), pozostałe instytucje 1 858 (2,9%).

² zestawienie celów pomocy odnosi się do nominalnej wartości pomocy tzn. przed wyliczeniem elementu pomocy.

³ z wyłączeniem pomocy udzielonej przez Ministerstwo Finansów.

⁴ brak danych o liczbie beneficjentów korzystających z pomocy udzielonej przez Ministerstwo Finansów.

INSTYTUCJE UDZIELAJĄCE POMOCY.

Tabela nr 3

Nazwa instytucji	Grupa A		Grupa B- Subsydia kapitałowo-inwestycyjne		Grupa C - "Miękkie kredytowanie"		Grupa D		
	Grupa A1 Dotacje	Grupa A2 Subsydia podatkowe	Grupa B1A Wniesienie kapitału do spółki	Grupa B2A Konwersja zadłużenia na kapitał	Grupa C1A Kredyty preferencyjne i warunkowo umorzone	Grupa C2A Odroczenie i rozłożenie na raty płatności	Grupa D1A Poręczenia i gwarancje kredytowe	Wartość pomocy w mln zł	Udział w %
Ministerstwo Gospodarki	882,4	27,5						909,9	13,5
Ministerstwo Finansów	7,0	2 822,9				7,1	69,6	2 906,7	43,0
Ministerstwo Skarbu Państwa	33,2			14,1				47,3	0,7
Ministerstwo Transportu i Gospodarki Morskiej	417,9							417,9	6,2
Ministerstwo Łączności	68,5							68,5	1,0
Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej					141,4			141,4	2,1
Urząd Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast								0,0	0,0
Komitet Badań Naukowych	98,1							98,1	1,5
Zakład Ubezpieczeń Społecznych		479,0				976,0		1 455,0	21,5
Agencja Rozwoju Przemysłu			1,8	7,6	13,7		0,0	23,0	0,3
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	156,7	39,8			4,0	31,3		231,7	3,4
Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	6,5	4,9	2,7		55,4			69,5	1,0
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	65,0	18,1			310,3			393,4	5,8
Pomoc publiczna ogółem (w mln zł)	1 735,3	3 392,1	4,5	21,7	524,7	1 014,5	69,6	6 762,3	100

2. GRUPA A1 - DOTACJE.

Tabela nr 4

Nr EKD	Wyszczególnienie	Wartość pomocy (w mln zł)			1997 1996	1998 1997	Udział (w%)		
		1996	1997	1998			1996	1997	1998
	Dotacje ogółem	1 613,92	1 772,27	1 735,27	109,8	97,9	100	100	100
	w tym:								
10	Górnictwo węgla kamiennego i brunatnego	541,73	749,24	810,94	138,3	108,2	33,5	42,3	46,7
14	Pozostałe górnictwo i kopalnictwo	96,44	106,91	98,26	110,8	91,9	5,9	6,0	5,7
27	Produkcja metali	37,91	21,56	27,49	55,8	127,5	2,3	1,2	1,6
29	Maszyny i urządzenia gdzie indziej nie sklasyfikowane	83,75	19,81	15,91	23,7	80,3	5,2	1,1	0,9
60,61	Transport	463,28	386,61	391,92	83,5	101,4	28,7	21,8	22,6
64	Poczta i telekomunikacja	81,30	85,50	68,61	105,2	80,2	5,0	4,8	4,0

W 1998 r. porównaniu z rokiem 1997 z budżetu państwa przeznaczono na pomoc publiczną w formie dotacji o 37 mln zł mniej. W 1998 r. w porównaniu z 1997r. przyrost udzielonej pomocy w formie dotacji zanotowano w dziale 10 - górnictwo węgla kamiennego i brunatnego o 8,2%, w dziale 27- produkcja metali o 27,5%, w dziale 60,61 - transport o 1,4%. W pozostałych działach zanotowano spadek udzielonej pomocy w formie dotacji. Z tej formy pomocy skorzystało 2 884 beneficjentów.

Tabela nr 5

	w mln. zł			w %		
	1996	1997	1998	1996	1997	1998
dotacje ogółem	1 613,92	1 772,27	1 735,27	100	100	100
Pomoc sektorowa	1 171,92	1 482,93	1 525,46	72,6	83,7	87,9
Pomoc horyzontalna	442,00	289,34	209,81	27,4	16,3	12,1
Pomoc regionalna	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,00

Uwzględniając powyższą typologię celów pomocy można dokonać kolejnego zestawienia statystycznego, z którego wynika, że w 1998 r. 87,9% dotacji przeznaczona była na pomoc typu sektorowego, 12,1% na cele typu horyzontalnego, natomiast pomoc regionalna nie była stosowana. W 1997 r. struktura ta kształtowała się podobnie. Najwięcej dotacji przeznaczono na pomoc typu sektorowego - 83,7%, następnie na cele typu horyzontalnego - 16,3%, natomiast pomoc regionalna nie była stosowana.

3. GRUPA A2 - SUBSYDIA PODATKOWE.

Tabela nr 6

Formy pomocy	w mln zł			w %				
	1996	1997	1998	97/96	98/97	1996	1997	1998
subsydia podatkowe ogółem:	5 155,39	5 171,65	3 392,12	100,3	- ⁵	100	100	100
w tym:								
- zwolnienia i ulgi podatkowe	4 079,80	4 109,50	2 567,60	100,7	- ⁵	79,1	79,5	5,7
- zaniechanie ustalania i poboru podatku	153,70	121,00	62,70	78,7	51,8	3,0	2,3	1,8
- umorzenia zadłużenia wobec funduszy	27,71	297,55	541,72	1073,8	182,1	0,5	5,8	16,0
- umorzenia zadłużenia wobec budżetu	894,18	643,60	220,10	72,0	34,2	17,4	12,4	6,5

W 1998 r. subsydia podatkowe, mimo że ich wartość spadła w stosunku do roku poprzedniego, nadal stanowiły najpoważniejszą grupę udzielonej pomocy publicznej - 50,2%.

⁵ W związku z korektą zakresu przekazywania danych dotyczących zwolnień od podatku dochodowego niektórych dochodów z tytułów określonych w art. 17 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych nie podajemy dynamiki tej formy pomocy. Dotychczas w kwocie tej mieściły się zwolnienia dochodów od podatku dochodowego, które nie są pomocą publiczną, co znacznie zawyżało wartość tej formy pomocy.

W strukturze subsydiów podatkowych największy udział mają zwolnienia i ulgi podatkowe - 75,7%, a następnie umorzenia zadłużenia wobec funduszy - 16%, umorzenia zadłużenia wobec budżetu - 6,5% oraz zaniechanie ustalania i poboru podatku - 1,8%.

Z tej formy pomocy skorzystało 1 386⁶ beneficjentów.

4. GRUPA B - SUBSYDIA KAPITAŁOWO-INWESTYCYJNE.

Tabela nr 7

Formy pomocy	w mln zł			w %	
	1996	1997	1998	97/96	98/97
B1A - Wniesienie kapitału do spółki	0,71	8,90	4,50	1253,52	50,6
B2A - Konwersja zadłużenia przedsiębiorstwa na kapitał	51,54	29,55	21,65	57,33	73,26
w tym:					
– Konwersja zadłużenia na akcje	48,49	25,60	14,10	52,80	55,11
– Konwersja zadłużenia na akcje lub udziały przez Agencję Rozwoju Przemysłu	2,60	3,95	7,55	151,92	189,22

W 1998 r. subsydia kapitałowo-inwestycyjne stanowiły tylko 0,4% łącznej pomocy i dotyczyły wniesienia kapitału do spółki bądź konwersji zadłużenia przedsiębiorstw na kapitał.

W porównaniu z 1997r. wartość udzielonej pomocy w grupie B1A oraz B2A znacznie spadła. Różnice między poszczególnymi latami wynikają z potrzeb ze strony przedsiębiorców w odniesieniu do tej formy pomocy.

Z tej formy pomocy skorzystało 45 beneficjentów.

5. GRUPA C - „MIĘKKIE KREDYTOWANIE”.

Tabela nr 8

Formy pomocy	w mln zł			w %				
	1996	1997	1998	97/96	98/97	1996	1997	1998
Grupa C1A- Kredyty preferencyjne i warunkowo umorzone.	465,1	794,2	524,7	170,7	66,1	100	100	100,0
w tym:								
– kredyty preferencyjne ze środków EFSAL udzielone przez ARP	8,1	1,5	2,1	18,7	138,2	1,7	0,2	0,4
– kredyty preferencyjne ze środków własnych ARP	0,3	2,3	1,5	873,1	66,1	0,1	0,3	0,3
– kredyty preferencyjne z Funduszu Pracy	-	-	4,6	-	-	-	-	0,9
– dopłaty ze środków ARiMR do oprocentowania kredytów bankowych	211,4	279,7	141,4	132,3	50,6	17,3	35,2	26,9
– kredyty preferencyjne ze środków PFRON	7,7	5,7	4,0	73,9	70,7	1,6	0,7	0,8
– Nieściągnięte opłaty z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska oraz nieściągnięte kary	272,4	327,0	279,0 ⁷	120,1	85,3	58,5	41,2	53,2
– kredyty preferencyjne udzielone przez NFOŚiGW	70,7	43,2	30,3	61,2	70,0	15,2	5,4	5,8
– kredyty preferencyjne udzielone przez WFOŚiGW	-	-	44,3	-	-	-	-	8,4
– kredyty warunkowo umorzone przez ARP	18,4	125,0	5,4	679,5	4,4	3,9	15,7	1,0

⁶ brak danych o liczbie podatników korzystających z ulg i zwolnień podatkowych.

⁷ wartość ta obejmuje wysokość zaległości w opłatach jedynie za zrzuty kopalnianych wód zasolonych.

Formy pomocy	w mln zł			w %				
	1996	1997	1998	97/96	98/97	1996	1997	1998
- kredyty warunkowo umorzone przez NFOŚiGW	4,7	2,4	1,0	56,0	41,8	0,9	0,3	0,2
- kredyty warunkowo umorzone przez WFOŚiGW	-	-	11,0	-	-	-	-	2,1
- kredyty warunkowo umorzone przez PFRON	-	7,4	-	-	-	-	0,9	-

Formy pomocy zaliczone do **grupy C1A** dotyczą kredytów preferencyjnych i warunkowo umorzonych przez Agencję Rozwoju Przemysłu, Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 1998 r. wartość udzielonej pomocy w grupie C1A- kredyty preferencyjne i warunkowo umorzone w porównaniu z 1997r. spadła o 34%.

Różnice między poszczególnymi latami wynikają z potrzeb ze strony przedsiębiorców oraz możliwości budżetowych w odniesieniu do tych form pomocy.

W strukturze kredytów preferencyjnych i warunkowo umorzonych największy udział mają (podobnie jak w latach poprzednich) nieściągnięte opłaty z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska oraz nieściągnięte kary za przekroczenie dopuszczalnych norm w ochronie środowiska (w 1997 r. - 41,2%; w 1998 r. - 53,2%).

Z tej formy pomocy skorzystało 684 beneficjentów.

Tabela nr 9

Formy pomocy	w mln zł			w %				
	1996	1997	1998	97/96	98/97	1996	1997	1998
Grupa C2A- Odroczenie i rozłożenie na raty płatności wobec budżetu i funduszu. w tym:	855,0	766,1	1 014,5	89,6	132,4	100	100	100
- odroczenie lub rozłożenie na raty płatności wobec PFRON	11,0	19,2	31,3	174,5	163,0	1,3	2,5	3,1
- odroczenie lub rozłożenie na raty płatności wobec ZUS	784,5	743,1	976,0 ⁸	94,7	131,3	91,7	97,0	96,2
- odroczenie lub rozłożenie na raty płatności podatków	59,5	3,8	7,1	6,3	7,1	7,0	0,5	0,7

W grupie C2A - odroczenie i rozłożenie na raty płatności wobec budżetu i funduszu wartość udzielonej pomocy w badanym okresie w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o ok. 32,4%.

Największą pozycję w strukturze grupy C2A stanowi forma pomocy dotycząca odroczenia lub rozłożenia na raty płatności wobec ZUS (96,2%), a następnie odroczenie i rozłożenie na raty płatności wobec PFRON (3,1%).

Z tej formy pomocy skorzystało 59 342⁹ beneficjentów.

⁸ wartość ta obejmuje wszystkich płatników składek z zakresu działów EKD objętych badaniem skali pomocy publicznej w Polsce. Wartość za lata 1996 i 1997 obejmuje wykaz dziesięciu największych dłużników ZUS sektora publicznego oraz dziesięciu największych dłużników ZUS sektora prywatnego.

⁹ brak danych o liczbie beneficjentów korzystających z odroczenia i rozłożenia na raty płatności podatków.

6. GRUPA D - PORĘCZENIA I GWARANCJE KREDYTOWE.

W 1998 r. element pomocy dla poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa wynosił 69,63 mln zł. W porównaniu z 1997 r. wartość tej formy pomocy spadła o ponad 52%.

Z tej formy pomocy skorzystało 4 beneficjentów.

7. POMOC PUBLICZNA DLA HUTNICTWA ŻELAZA I STALI.

Hutnictwo żelaza ma istotny wkład w kształtowanie PKB, stanowi bowiem 4,5% całości sprzedaży polskiego przemysłu. Mimo znacznych redukcji zatrudnienia, w hutnictwie zatrudnionych jest ok. 90 tys. osób, tj. ok. 2,5% ogółu zatrudnionych w przemyśle. W kilku regionach kraju zatrudnienie w hutnictwie decyduje o poziomie bezrobocia, a kondycja finansowa hut wpływa na dochody budżetowe a także na rozwój infrastruktury regionu.

Obecnie wdrażany jest program restrukturyzacji polskiego hutnictwa do 2005 r., którego celem jest stworzenie z hutnictwa - sektora wewnętrznie komplementarnego, będącego w stanie podjąć skuteczną konkurencję z producentami zagranicznymi w warunkach jednolitego rynku. Zrealizowanie programu pozwoli na osiągnięcie w roku 2005 warunków pełnej międzynarodowej konkurencyjności polskiego hutnictwa.

Zgodnie z programem przewiduje się wykorzystanie środków budżetu państwa w zakresie restrukturyzacji zatrudnienia oraz na inwestycje ekologiczne w ramach funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Realizacja programu w okresie do końca 2003 r. wymaga zaangażowania znacznych środków inwestycyjnych oraz środków niezbędnych na osłonę socjalną. Pomoc publiczna stanowi ok. 3% (ok. 300 mln zł) łącznych kosztów programu restrukturyzacji hutnictwa (przewiduje się, że całkowity koszt restrukturyzacji hutnictwa w Polsce w latach 1998-2005 wyniesie 12 mld zł).

Pomoc ta powinna być kierowana zgodnie z zasadami wynikającymi z umów i porozumień międzynarodowych tj. na:

- osłonę socjalną restrukturyzacji sektora,
- zmniejszanie negatywnego wpływu na środowisko,
- badanie i rozwój.

Ogólna wartość pomocy publicznej udzielonej w 1998 r. przedsiębiorstwom hutnictwa żelaza i stali wynosiła ok. 117,5 mln zł i stanowiła ok. 1,7% pomocy ogółem. W krajach UE w latach 1995-1997 średnioroczna wartość pomocy publicznej dla przemysłu stalowego stanowiła 3,0% pomocy dla przemysłu oraz 1,2% pomocy ogółem.

Formy i wielkość pomocy udzielonej przedsiębiorstwom sektora hutniczego w latach 1997-1998¹⁰:

Dotacje i subsydia podatkowe.

Tabela nr 10

Formy pomocy	w mln zł	
	1997	1998
ogółem Grupa A (A1+A2)	18,7	49,0
Dotacje (Grupa A1) na inwestycje proekologiczne	0,7	5,5
Subsydia podatkowe (Grupa A2): w tym:	18,0	43,5
– umorzenia zadłużenia wobec budżetu	17,9	9,6
– umorzenie opłat i kar z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska oraz za przekroczenie dopuszczalnych norm w ochronie środowiska	0,1	33,9

"Miękkie kredytowanie".

Tabela nr 11

Formy pomocy	w mln zł			
	1997		1998	
	Wartość nominalna	Element pomocy	Wartość nominalna	Element pomocy
Grupa C1A - kredyty preferencyjne w tym:	61,8	5,7	93,3	40,20
– kredyty i pożyczki na inwestycje proekologiczne	61,8	5,7	21,9	1,6
– nieściągnięte opłaty z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska oraz nieściągnięte kary za przekroczenie dopuszczalnych norm w ochronie środowiska	-	-	71,4	38,6
Grupa C2A - odroczenie i rozłożenie na raty płatności wobec budżetu i funduszu w tym:	409,1	74,7	125,7	28,4
– odroczenie lub rozłożenie na raty terminu płatności podatków	126,5	0,4	18,2	0,4
– odroczenie lub rozłożenie na raty płatności wobec ZUS	282,6	74,3	107,5	28,0

Poręczenia i gwarancje Skarbu Państwa.

Wartość poręczonego w latach 1993-1997 kapitału wyniosła **743,59 mln zł**, w 1998 r. poręczenia i gwarancje nie występowały. Zgodnie z metodologią Komisji Europejskiej¹¹ gdy dane zawierają tylko wartość poręczonego kapitału element pomocy wynosi 10% tej wartości. Przyjmując to założenie wartość pomocy w formie poręczeń i gwarancji kredytowych dla hutnictwa żelaza i stali wyniosła ok. 74,36 mln zł.

¹⁰ Źródło: Ankieta przeprowadzona przez Ministerstwo Gospodarki na temat pomocy publicznej przyznanej przedsiębiorstwom sektora hutniczego w latach 1997-1998.

¹¹ Źródło: "Seventh Survey on state aid in the European Union in the manufacturing and certain other sectors", Commission of the European Communities, str.73.

Ogólna wartość pomocy publicznej udzielonej przedsiębiorstwom sektora hutniczego:

Tabela nr 12

Formy pomocy	w mln zł		w %
	1997	1998	1998
POMOC PUBLICZNA OGÓŁEM	167,4	117,5	100
Grupa A1 - Dotacje	0,7	5,5	4,6
Grupa A2 - Subsydia podatkowe	18,0	43,5	37,0
Grupa C1A - Kredyty preferencyjne	5,7	40,2	34,2
Grupa C2A - Odroczenie i rozłożenie na raty płatności wobec budżetu i funduszu	74,7	28,4	24,2
Grupa D1A - Poręczenia i gwarancje w latach 1993-1997	74,4	-	-

IV. OPIS POSZCZEGÓLNYCH GRUP POMOCY.

1. GRUPA A - DOTACJE I ZWOLNIENIA (ULGI) PODATKOWE.

1.1. GRUPA A1 - DOTACJE.

1 735,27 mln zł

W 1998 roku udzielono przedsiębiorstwom dotacji w wysokości **1 735,27** mln zł. Z tej formy pomocy skorzystało **2 884** beneficjentów.

Tabela nr 13

Nr EKD	Nazwa działu EKD	Wartość pomocy (w mln zł)		Udział w %	
		1997	1998	1997	1998
	Dotacje ogółem w tym:	1 772,27	1 735,27	100	100
10	Górnictwo węgla kamiennego i brunatnego	749,24	810,94	42,28	46,73
13	Kopalnictwo rud metali	14,31	17,49	0,81	1,01
14	Pozostałe górnictwo i kopalnictwo	106,91	98,26	6,03	5,66
17	Produkcja tkanin	20,59	6,94	1,16	0,40
24	Produkcja chemikaliów, wyrobów chemicznych i włókien sztucznych	16,72	16,71	0,94	0,96
27	Produkcja metali	21,56	27,49	1,22	1,58
29	Maszyny i urządzenia gdzie indziej nie sklasyfikowane	19,81	15,91	1,12	0,92
31	Produkcja maszyn i aparatury radiowej, telewizyjnej i komunikacyjnej	14,13	9,82	0,80	0,57
34	Produkcja pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep	7,87	5,64	0,44	0,33
35	Pozostały sprzęt transportowy	10,27	10,81	0,58	0,62
60,61	Transport lądowy i wodny	386,61	391,92	21,81	22,59
62	Transport powietrzny	41,60	26,85	2,35	1,55
64	Poczta i telekomunikacja	85,50	68,61	4,82	3,95
	Pozostałe działy	277,15	227,88	15,64	13,13

1.1.1. CELE POMOCY.

	w mln zł	w %
	1998 r.	
dotacje ogółem	1 735,27	100
1. Pomoc sektorowa	1 525,46	87,91
2. Pomoc horyzontalna	209,81	12,09
3. Pomoc regionalna	0,00	0,00

Ad.1. Pomoc sektorowa skierowana była do następujących działów gospodarki:

Tabela nr 14

Nr EKD	Nazwa działu EKD	Wartość pomocy (w mln zł)	przeznaczenie pomocy
10	górnictwo węgla kamiennego i brunatnego	772,92	w tym:
		502,46	restrukturyzacja zatrudnienia
		217,04	likwidacja częściowa lub całkowita kopalni węgla kamiennego i brunatnego
		28,00	naprawa szkód górniczych
		15,43	finansowanie inwestycji w górnictwie węgla kamiennego
		9,99	ekspertyzy, analizy, opiniowanie, weryfikacja przebiegu procesów związanych z realizacją zadań finansowanych z udziałem środków budżetowych.
13	kopalnictwo rud metali	15,75	w tym:
		15,00	likwidacja kopalni cynku i ołowiu.
		0,75	restrukturyzacja zatrudnienia
14	pozostałe górnictwo i kopalnictwo	93,74	w tym:
		93,55	likwidacja kopalni poza górnictwem węgla kamiennego
		0,19	restrukturyzacja zatrudnienia
60	transport lądowy; transport rurociągami	366,80	w tym:
		352,30	inwestycje PKP
		14,50	zakup autobusów
61	transport wodny	24,70	inwestycje podmiotów gospodarki morskiej
62	transport powietrzny	26,40	inwestycje Przedsiębiorstwa Porty Lotnicze
64	poczta i telekomunikacja	68,50	inwestycje przedsiębiorstw użyteczności publicznej Poczta Polska
	pozostałe działy	156,65	

Ad.2. Udział pomocy horyzontalnej w poszczególnych działach gospodarki był następujący:

Tabela nr 15

Nr EKD	Nazwa działu EKD	Wartość pomocy (w mln zł)	przeznaczenie pomocy
10	górnictwo węgla kamiennego i brunatnego	38,02	w tym:
		32,08	dofinansowanie potrzeb górnictwa w zakresie ochrony środowiska
		4,52	dotacje ze środków Komitetu Badań Naukowych
		1,42	dofinansowanie procesów likwidacyjnych i postępowań upadłościowych z Funduszu Mienia Polikwidacyjnego
14	pozostałe górnictwo i kopalnictwo	4,52	w tym:
		2,37	dofinansowanie potrzeb górnictwa w zakresie ochrony środowiska
		2,15	dotacje ze środków Komitetu Badań Naukowych na badania i rozwój
17	produkcja tkanin	6,94	w tym:
		4,03	dotacje ze środków Komitetu Badań Naukowych na badania i rozwój
		1,66	ratowanie i restrukturyzacja przedsiębiorstw
		0,30	inwestycje w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej
		0,84	osłony (w tym odprawy) dla zwalnianych pracowników
		0,11	dofinansowanie procesów likwidacyjnych i postępowań upadłościowych z Funduszu Mienia Polikwidacyjnego
24	produkcja chemikaliów, wyrobów chemicznych i włókien sztucznych	16,71	w tym:
		8,35	dotacje ze środków Komitetu Badań Naukowych na badania i rozwój
		3,88	Dofinansowanie procesów likwidacyjnych i postępowań upadłościowych z Funduszu Mienia Polikwidacyjnego
		3,10	inwestycje w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej
		1,38	ratowanie i restrukturyzacja przedsiębiorstw
27	produkcja metali	27,49	w tym:

Nr EKD	Nazwa działu EKD	Wartość pomocy (w mln zł)	przeznaczenie pomocy
		12,39	dotacje ze środków Komitetu Badań Naukowych na badania i rozwój
		6,54	osłony (w tym odprawy) dla zwalnianych pracowników
		7,15	ratowanie i restrukturyzacja przedsiębiorstw
		1,41	inwestycje w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej
29	maszyny i urządzenia gdzie indziej nie sklasyfikowane	15,91	w tym:
		0,54	inwestycje w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej
		12,83	dotacje ze środków Komitetu Badań Naukowych na badania i rozwój
		2,54	dotacja na wsparcie restrukturyzacji i osłony likwidacji przedsiębiorstw
31	produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, gdzie indziej nie sklasyfikowana	9,82	w tym:
		9,22	dotacje ze środków Komitetu Badań Naukowych na badania i rozwój
		0,46	inwestycje w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej
		0,14	dofinansowanie procesów likwidacyjnych i postępowań upadłościowych z Funduszu Mienia Polikwidacyjnego
34	produkcja pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep	5,64	w tym:
		5,36	dotacje ze środków Komitetu Badań Naukowych na badania i rozwój
		0,28	ratowanie i restrukturyzacja przedsiębiorstw
35	produkcja pozostałego sprzętu transportowego	10,81	w tym:
		8,60	dotacje ze środków Komitetu Badań Naukowych
		2,21	ratowanie i restrukturyzacja przedsiębiorstw

Nr EKD	Nazwa działu EKD	Wartość pomocy (w mln zł)	przeznaczenie pomocy
45	budownictwo	14,86	w tym:
		0,45	dofinansowanie procesów likwidacyjnych i postępowań upadłościowych z Funduszu Mienia Polikwidacyjnego
		1,24	dotacje ze środków Komitetu Badań Naukowych na badania i rozwój
		13,17	inwestycje w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej
	pozostałe działy	59,09	

Ad.3. Pomoc regionalna.

W 1998 r. nie przekazano dotacji na cele pomocy regionalnej.

1.1.2. PRZEZNACZENIE POMOCY.

Podział dotacji ze względu na przeznaczenie pomocy jest następujący:

Tabela nr 16

	w mln zł	w %
ogółem dotacje: w tym:	1 735,27	100
1. Rozwój przedsiębiorstwa	86,13	4,96
2. Likwidacja przedsiębiorstwa	333,13	19,20
3. Pomoc na przetrwanie lub restrukturyzację przedsiębiorstwa	35,05	2,02
4. Badania i rozwój	95,97	5,53
5. Ochrona środowiska	101,64	5,83
6. Inwestycje	501,83	28,92
7. Zatrudnienie	581,52	33,51

1.1.3. INSTYTUCJE UDZIELAJĄCE DOTACJI.

Tabela nr 17

Nazwa resortu	Wartość Pomocy (w mln. zł)	Podstawa prawna Przeznaczenie dotacji
1. Ministerstwo Łączności	68,50	ustawa budżetowa na 1998 r. z 6.03.98 r. (Dz.U. Nr 28 poz. 156 zał. 2)
		— inwestycje przedsiębiorstw użyteczności publicznej Poczta Polska
2. Komitet Badań Naukowych	98,12	1. art. 14, ust. 2, pkt 4 ustawy z dnia 12.01.1991r. o utworzeniu Komitetu Badań Naukowych (Dz. U. Nr 8, poz. 28, z późniejszymi zmianami), 2. uchwała Nr 12/97 KBN z dnia 15 maja 1997 r. (Dz. Urz. KBN Nr 5 poz. 13)
		— Dotacje przeznaczone były wyłącznie na dofinansowanie prac badawczo-rozwojowych realizowanych na zlecenie podmiotów gospodarczych, podejmowanych w formie projektów celowych. Wysokość dofinansowania mogła wynosić do 50% nakładów na prace badawczo-rozwojowe objęte projektem celowym.
3. Ministerstwo Transportu i Gospodarki Morskiej	417,90 w tym:	ustawa budżetowa na 1998 r. z 6.03.98 r. (Dz.U. Nr 28 poz. 156 zał. 2)
	352,30	— inwestycje PKP
	14,50	— inwestycje PKS
	51,10	— inwestycje innych przedsiębiorstw, które podlegają Min. TiGM
4. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	156,66 w tym:	Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późniejszymi zmianami)
	86,13	— dopłaty do oprocentowania kredytów Zakładów Pracy Chronionej
	63,37	— zatrudnienie osób niepełnosprawnych w Zakładach Pracy Chronionej
	7,16	— restrukturyzacja Zakładów Pracy Chronionej
5. Ministerstwo Gospodarki	882,41 w tym:	Ustawa budżetowa na 1998r. z 6.03.1998 r.. (Dz.U. Nr 28, poz 156)
	502,46	— restrukturyzacja zatrudnienia
	217,04	— likwidacja częściowa lub całkowita kopalni węgla kamiennego i brunatnego
	109,49	— likwidacja kopalni poza górnictwem węgla kamiennego
	28,00	— naprawa szkód górniczych
	15,43	— finansowanie inwestycji w górnictwie węgla kamiennego
	9,99	— ekspertyzy, analizy, opiniowanie, weryfikacja przebiegu procesów związanych z realizacją zadań finansowanych z udziałem środków budżetowych.

Nazwa resortu	Wartość Pomocy (w mln. zł)	Podstawa prawna Przeznaczenie dotacji
6. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej		Ustawa z 31.01.1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska, tekst jednolity Dz.U. Nr 49 z 1994r.poz.196 z późniejszymi zmianami oraz decyzje zarządu NFOŚiGW
	64,99	– dopłaty do preferencyjnego oprocentowania kredytów komercyjnych udzielanych ze środków banków oraz inne dotacje na zadania związane z ochroną środowiska
7. Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej		Ustawa z 31.01.1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska, tekst jednolity Dz.U. Nr 49 z 1994r.poz.196, z późniejszymi zmianami
	6,51	– inwestycje w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej
8. Ministerstwo Skarbu Państwa	33,18 w tym:	1. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 listopada 1993 roku w sprawie wytycznych realizacji budżetu państwa w zakresie wydatków przeznaczonych na wsparcie restrukturyzacji i osłony likwidacji przedsiębiorstw (Dz. U. z dnia 10 grudnia 1993 r. Nr 119, poz. 531, i z 1995r. nr 128, poz.621), 2. Ustawa z dnia 25.09.1981r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz.U. nr 18/91 poz.80, art.49),
	17,90	–ratowanie i restrukturyzacja przedsiębiorstw
	7,74	–dotacje ze środków budżetowych, pochodzących z pożyczki z Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju (EFSAL), na osłony (w tym odprawy) zwalnianych pracowników
	7,54	–dofinansowanie procesów likwidacyjnych i postępowań upadłościowych z Funduszu Mienia Polikwidacyjnego
9. Ministerstwo Finansów		Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 listopada 1993 r. w sprawie wytycznych realizacji budżetu państwa w zakresie wydatków przeznaczonych na wsparcie restrukturyzacji i osłony likwidacji przedsiębiorstw (Dz.U. z 1993 r. Nr 119, poz. 531 z późniejszymi zmianami)
	7,01	– pozostałe dotacje ze środków budżetowych, pochodzących z pożyczki z Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju (EFSAL), na osłony (w tym odprawy) zwalnianych pracowników

1.2. GRUPA A2 - SUBSYDIA PODATKOWE

3 392,12 mln zł

Grupa ta stanowi uszczuplenia budżetu państwa z tytułu ulg i zwolnień podatkowych oraz umorzeń należności budżetowych lub należności funduszy, na które składki są obowiązkowe.

Ogólna wartość subsydiów podatkowych wyniosła 3 392,12 mln zł, z czego:

1. Zwolnienia i ulgi podatkowe	2 567,60	mln zł
2. Zaniechanie ustalania i poboru podatku	62,70	mln zł
3. Umorzenia zadłużenia wobec funduszu	541,72	mln zł
4. Umorzenia zadłużenia wobec budżetu	220,10	mln zł

1.2.1. Zwolnienia i ulgi podatkowe

2 567,60 mln zł

a) podatkowa ulga inwestycyjna,

1 468,40 mln zł

Beneficjentem tej formy pomocy są osoby prawne oraz osoby fizyczne, jest to ulga systemowa. Od podstawy opodatkowania odliczyć można faktycznie poniesione wydatki inwestycyjne na wyodrębnione w ustawie składniki majątkowe, po spełnieniu warunków określonych w ustawie. Odliczeniu podlegają wydatki faktycznie poniesione w roku podatkowym, nie zwrócone podatnikowi w jakiegokolwiek formie, pomniejszone o naliczony podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy - jeżeli wydatki te podlegają odliczeniu od należnego podatku od towarów i usług. Podatnicy w 1998r. mogli odliczyć całość lub część poniesionych wydatków do wysokości nie wyższej niż 15% podstawy opodatkowania. Wyższa kwota odliczeń - do wysokości 35% podstawy opodatkowania przysługiwała m. in. podatnikom prowadzącym działalność eksportową i osiągającym przychody z eksportu przekraczające 50% ogólnej kwoty przychodów lub przekraczające równowartość 8 mln ECU. Niezależnie od tych odliczeń podatnicy mają prawo do dodatkowej obniżki podatku ściśle związanej z kwotą wydatków inwestycyjnych i z kwotą ujawnionego dochodu. Dodatkową obniżkę stosuje się jednak dopiero w roku następnym po roku, w którym podatnik dokonał odliczeń wydatków inwestycyjnych od podstawy opodatkowania. Dodatkowa obniżka polega na zmniejszeniu podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym o połowę odliczonych w roku poprzednim wydatków inwestycyjnych od podstawy opodatkowania, jednak w wysokości nie wyższej niż 20% podstawy opodatkowania.

Kwota podatkowej ulgi inwestycyjnej w 1998r. wyniosła 1 468,4 mln zł. Wartość ta odnosi się do osób prawnych.

Podstawa prawna: Art. 18a ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 1993 r. nr 106 poz. 482, z późniejszymi zmianami), Art. 26a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 1993 r. Nr 90, poz 416 z późniejszymi zmianami).

b) zwolnienie od podatku dochodowego niektórych dochodów.

501,90 mln zł

w tym :

⇒ 35 mln zł - łączna kwota zmniejszenia podatku zgodnie z art. 22 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, w związku z art.17 ust.1 pkt.20 tej ustawy, dotyczącego zwolnienia przedmiotowego od podatku dochodowego dochodów narodowych funduszy inwestycyjnych pochodzących z dywidend oraz innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych mających

siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak również z tytułu sprzedaży udziałów lub akcji spółek mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

⇒ 466,9 mln zł - kwota zmniejszenia podatku z tytułu nieodpłatnego przekazania majątku na podstawie art. 37 ust.1 pkt 1-3 w/w ustawy,

Beneficjentem omawianej formy pomocy są osoby prawne. Celem pomocy jest uaktywnienie pewnych rodzajów działalności gospodarczej.

Podstawa prawna: Art. 22 w związku z art.17 ust 1 pkt 20 oraz art. 37 ust 1 pkt 1-3 ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 1993 r. Nr 106, poz. 482 z późniejszymi zmianami.).

c) ulgi i zwolnienia podatkowe dla podmiotów z udziałem zagranicznym.

196,70 mln zł

Beneficjentem tej formy pomocy są spółki z udziałem zagranicznym. Ta forma pomocy miała stanowić zachętę dla inwestorów zagranicznych do inwestowania w Polsce poprzez m. in. utrzymanie już istniejących i tworzenie nowych miejsc pracy, wprowadzania nowoczesnych procesów wytwarzania, w tym technologii proekologicznych. O zwolnienie z podatku dochodowego mogły ubiegać się tylko te spółki, w których podmioty zagraniczne objęły lub nabyły udziały albo akcje do dnia 31 grudnia 1993 r. i gdy zarazem spełniony został jeden z poniższych warunków:

1. działalność spółki prowadzona była w regionach o szczególnym zagrożeniu wysokim bezrobociem strukturalnym,
2. spółka zapewniała wdrożenie nowych rozwiązań technologicznych w gospodarce,
3. spółka umożliwiała w części sprzedaż towarów i usług na eksport (co najmniej 20%):

Powyższa wartość pomocy odnosi się tylko do osób prawnych.

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 14 czerwca 1991 r. o spółkach z udziałem zagranicznym (jednolity tekst Dz.U. z 1997 r. Nr 26, poz. 143).

d) zwolnienie od podatku dochodowego podatników zatrudniających osoby niepełnosprawne.

363,00 mln zł

Beneficjentem tej formy pomocy są osoby prawne oraz osoby fizyczne. Mogą z niej skorzystać wszyscy podatnicy, którzy zatrudniają osoby niepełnosprawne i spełniają warunki określone w ustawach. Celem pomocy jest wspomaganie działalności zakładów pracy zatrudniających osoby niepełnosprawne oraz zakładów pracy chronionej. Pomoc jest przeznaczona na organizowanie miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, zdolnych do podjęcia pracy a także organizowanie rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej osób niepełnosprawnych. Pomoc ta ma charakter socjalny. Zakładowi zatrudniającemu osoby niepełnosprawne przysługuje ulga w podatku dochodowym w wysokości równej osiągniętemu wskaźnikowi zatrudnienia osób niepełnosprawnych jeżeli wskaźnik ten wynosi co najmniej 7%, jeżeli wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych przekracza 50%, zakład pracy jest zwolniony w całości z podatku dochodowego. Zakłady pracy chronionej zwolnione są z podatku dochodowego, a środki pochodzące z tego zwolnienia są przekazywane w wysokości 10% na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i

w wysokości 90% na zakładowy fundusz rehabilitacji osób niepełnosprawnych.

W 1998r. zakłady pracy będące osobami prawnymi, zatrudniające osoby niepełnosprawne uzyskały ulgę podatkową w kwocie **50 mln zł**, a zakłady pracy chronionej zwolnienie z podatku dochodowego w kwocie **313 mln zł**.

Podstawa prawna: Art. 17 ust 1 pkt 10 ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 1993 r. Nr 106, poz. 482 z późniejszymi zmianami, Art 24 i 31 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późniejszymi zmianami).

e) podatkowa ulga inwestycyjna w gminach zagrożonych szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym.

10,10 mln zł

Beneficjentem tej formy pomocy są osoby prawne oraz fizyczne. Jej celem jest wspieranie inwestycji tworzących nowe miejsca pracy na terenach zagrożonych wysokim bezrobociem strukturalnym, czyli ma charakter regionalny. Od dochodu do opodatkowania odlicza się, na warunkach określonych w rozporządzeniu RM, wydatki inwestycyjne na nabycie lub wytworzenie wymienionych w rozporządzeniu składników majątkowych, faktycznie poniesione w roku podatkowym przez podatników prowadzących albo rozpoczynających działalność, w gminach o szczególnym zagrożeniu wysokim bezrobociem strukturalnym. Ulga ta polega na odliczeniu od dochodu do opodatkowania 50% kwoty wydatków inwestycyjnych lub 75% wydatków inwestycyjnych, jeżeli są one ponoszone na terenie gminy o liczbie mieszkańców do 5 000 osób. Z pomocy mogli skorzystać podatnicy zatrudniający określoną przepisami ilość osób uprzednio zarejestrowanych jako bezrobotne. W 1998 r. podatkowa ulga inwestycyjna wyniosła 10,1 mln zł. Wartość ta odnosi się tylko do osób prawnych.

Podstawa prawna: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 1995 r. w sprawie odliczeń od dochodu wydatków inwestycyjnych oraz obniżek podatku dochodowego w gminach zagrożonych szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym (Dz. U. Nr 14, poz. 63, z 1996 r. Nr 63 poz.293).

f) zwolnienia i ulgi podatkowe w specjalnych strefach ekonomicznych.

27,50 mln zł

Beneficjentem tej formy pomocy są osoby prawne i fizyczne. Celem pomocy jest przyspieszenie rozwoju gospodarczego części terytorium kraju na którym utworzona została strefa. Przedsiębiorcy prowadzący działalność na terenie stref mogą korzystać z całkowitego lub częściowego zwolnienia od podatku dochodowego po spełnieniu warunków określonych w ustawie. W 1998 r. z tej formy pomocy skorzystało ok. 34 beneficjentów.

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych (Dz. U. Nr 123, poz. 600 z 1995 r. Nr 141, poz. 692, z 1996 r. Dz.U. Nr 106, poz.496, z 1997 r. Nr 121, poz. 770).

1.2.2. Zaniechanie ustalania i poboru podatku.

62,70 mln zł

Zaniechanie ustalania i poboru podatku.

62,70 mln zł

Beneficjentem tej formy pomocy były osoby fizyczne oraz osoby prawne. Jej celem była poprawa sytuacji finansowej lub socjalnej podatników. Organ podatkowy na wniosek podatnika może zaniechać w całości lub w części ustalania zobowiązania podatkowego lub poboru podatku, gdy pobranie podatku zagraża ważnym interesom podatnika, a w szczególności jego egzystencji. Zaniechano ustalania i poboru należnego podatku dochodowego na rzecz budżetu państwa od osób prawnych na kwotę 38,5 mln zł, a od osób fizycznych na kwotę 24,2 mln zł.

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 z późniejszymi zmianami)

1.2.3. Umorzenia zadłużenia wobec funduszy.

541,72 mln zł

a) umorzenie zadłużenia wobec Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

39,75 mln zł

Zakład pracy zatrudniający co najmniej 50 pracowników jest obowiązany dokonywać miesięcznych wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości iloczynu połowy przeciętnego wynagrodzenia i liczby etatów odpowiadającej różnicy pomiędzy zatrudnieniem zapewniającym osiągnięcie wskaźnika zatrudniania osób niepełnosprawnych w wysokości 6% i rzeczywistym zatrudnieniem osób niepełnosprawnych. Z wpłat zwolnione są zakłady pracy, w których wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych wynosi nie mniej niż 6%. Do wpłat na fundusz mają zastosowanie przepisy o zobowiązaniach podatkowych. Zgodnie z tymi przepisami Prezes Zarządu PFRON może umorzyć na wniosek podmiotu gospodarczego, w przypadkach gospodarczo lub społecznie uzasadnionych, a także gdy wymagają tego inne szczególne okoliczności, zaległości lub odsetki z tytułu wpłaty na fundusz w części lub w całości.

W 1998 roku z tej formy pomocy skorzystało 686 beneficjentów.

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późniejszymi zmianami, ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 z późniejszymi zmianami).

b) umorzenie zadłużenia wobec ZUS z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne.

478,97 mln zł

Należność może być umorzona na wniosek dłużnika lub z inicjatywy wierzyciela w całości lub w części jeżeli:

- w wyniku postępowania egzekucyjnego lub na podstawie innych okoliczności lub dokumentów stwierdzono, że dłużnik nie posiada majątku, z którego można dochodzić należności,
- w wyniku egzekucji z majątku dłużnika, dłużnik lub osoby pozostające na jego utrzymaniu byłoby pozbawieni niezbędnych środków utrzymania,
- dłużnik zmarł nie pozostawiając żadnego majątku lub pozostawił ruchomości nie podlegające egzekucji na podstawie odrębnych przepisów albo pozostawił przedmioty codziennego użytku domowego, którego łączna wartość nie przekracza kwoty stanowiącej trzykrotność przeciętnego wynagrodzenia,

— jest oczywiste, że w postępowaniu egzekucyjnym dotyczącym tej należności nie uzyska się kwoty przewyższającej wydatki egzekucyjne,

— nie można ustalić osoby dłużnika.

Poniższe zestawienie zawiera informacje dotyczące wszystkich płatników składek, z zakresu działów w/g Europejskiej Klasyfikacji Działalności (EKD), objętych badaniem skali pomocy publicznej w Polsce.

W 1998 r. umorzono zadłużenie wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu ubezpieczenia społecznego 625 płatnikom składek w kwocie 478,97 mln zł.

W zestawieniu w/g poszczególnych działów EKD dane przedstawiają się następująco:

w mln zł	działy w/g Europejskiej Klasyfikacji Działalności (EKD)
467,24	– górnictwo węgla kamiennego i brunatnego
0,34	– pozostałe górnictwo i kopalnictwo
0,12	– produkcja artykułów spożywczych i napojów
4,67	– produkcja tkanin
0,21	– produkcja odzieży
0,01	– garbowanie i wyprawianie skór, produkcja toreb, wyrobów rymarskich i obuwia
0,91	– produkcja z drewna i wyrobów z drewna
0,29	– produkcja masy celulozowej, papieru oraz wyrobów z papieru
0,04	– produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych
0,59	– produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, gdzie indziej nie sklasyfikowana
	– produkcja sprzętu i aparatury radiowej, telewizyjnej i komunikacyjnej
0,11	– produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków
0,16	– produkcja pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep
0,40	– produkcja mebli; działalność produkcyjna gdzie indziej nie sklasyfikowana
0,69	– zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz parę wodną i gorącą wodę
0,95	– budownictwo
0,41	– sprzedaż, obsługa i naprawa pojazdów mechanicznych i motocykli; sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów samochodowych
0,25	– handel hurtowy i komisowy, z wyjątkiem handlu pojazdami mechanicznymi i motocyklami
0,66	– handel detaliczny, z wyjątkiem sprzedaży pojazdów mechanicznych i motocykli; naprawa artykułów przeznaczenia osobistego i użytku domowego
0,08	– hotele i restauracje
0,67	– transport lądowy; transport rurociągami
0,10	– działalność wspierająca i pomocnicza dla transportu; działalność agencji turystycznych

Podstawa prawna: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 września 1982 r. w sprawie zasad umarzania i udzielania ulg w spłacie należności państwowych (Dz. U. Nr 30, poz. 211 z 1982 r. z późn. zm), ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o restrukturyzacji finansowej jednostek górnictwa węgla kamiennego oraz wprowadzeniu opłaty węglowej (Dz.U. Nr 113, poz.735 art 7).

**c) umorzenie zadłużenia wobec Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW)**

18,10 mln zł

Umorzenia należności z tytułu opłat eksploatacyjnych surowców zgodnie z ustawą prawo geologiczne i górnicze. Z tej formy pomocy skorzystało 13 beneficjentów.

Podstawa prawna: Ustawa z 4.02.1994 Prawo geologiczne i górnicze (D.U. nr 27 z 1994 poz.96), Ustawa z 27.08.1997 o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego i opłacie węglowej (DZ.U. nr 113 poz. 735 z 1997)

**d) umorzenie zadłużenia wobec Wojewódzkich Funduszy
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW)**

4,90 mln zł

Celem tej formy pomocy jest m.in. realizowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz wspomaganie opracowań i wdrażania nowych technik i technologii.

W 1998 r. wojewódzkie fundusze umorzyły 28 beneficjentom niuregulowane zobowiązania na łączną kwotę ok. 5 mln zł w tym:

województwo kaliskie	- 0,1 mln zł
województwo konińskie	- 2,1 mln zł
województwo ostrołęckie	- 0,7 mln zł
województwo poznańskie	- 0,3 mln zł
województwo radomskie	- 1,1 mln zł
województwo siedleckie	- 0,6 mln zł
województwo tarnowskie	- 0,1 mln zł

Podstawa prawna: Ustawa z 31.01.1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska, tekst jednolity Dz.U.Nr 49 z 1994r.poz.196, z późniejszymi zmianami.

1.2.4. Umorzenia zadłużenia wobec budżetu.

220,10 mln zł

W 1998 r. umorzono niuregulowane zobowiązania podatkowe na łączną kwotę 220,1 mln zł w tym:

- 10,0 mln zł z tytułu podatków zniesionych,
- 190,5 mln zł z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych,
- 19,6 mln zł z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych.

Beneficjentem tej formy pomocy są osoby prawne, osoby fizyczne oraz jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej. Celem pomocy jest poprawa sytuacji finansowej lub socjalnej podatników. Pomoc ma charakter powszechny, wnioskowy, może o nią wystąpić każdy podatnik.

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 z późniejszymi zmianami)

2. GRUPA B- SUBSYDIA KAPITAŁOWO-INWESTYCYJNE.

2.1. B1A - WNIESIENIE KAPITAŁU DO SPÓŁKI.

4,50 mln zł

2.1.1. Wniesienie kapitału do spółki przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A.

1,79 mln zł

Agencja Rozwoju Przemysłu w trzech przypadkach wniosła kapitał do spółki. Podwyższenie kapitału spółki odbyło się:

- przez wniesienie aportu w postaci prawa wieczystego użytkowania,
- przez przekazanie środków trwałych,
- z przeznaczeniem na wykupienie przez spółkę wierzytelności.

Dokapitalizowanie spółek w każdym przypadku miało nieco inny cel, m.in.:

- podniesienie wiarygodności finansowej spółki,
- podwyższenie kapitału poprzez wniesienie aportu w postaci prawa wieczystego użytkowania nieruchomości,
- pomoc w restrukturyzacji finansowej.

We wszystkich przypadkach dokapitalizowanie dotyczyło spółek, w których ARP SA ma udziały/akcje.

Podstawa prawna: decyzje Zarządu ARP.

2.1.2. Wniesienie kapitału do spółki przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (WFOŚiGW).

2,71 mln zł

Wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 11 przypadkach dokonały podniesienia kapitału w spółkach na łączną kwotę 2,71 mln zł w tym:

- województwo bielskie - 1,27 mln zł
- województwo katowickie - 0,84 mln zł
- województwo konińskie - 0,6 mln zł

Celem tej formy pomocy było m.in. realizowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz wspomaganie opracowań i wdrażania nowych technik i technologii.

Podstawa prawna: Ustawa z 31.01.1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska, tekst jednolity Dz.U. Nr 49 z 1994r.poz.196, z późniejszymi zmianami.

2.2. B2A -KONWERSJA ZADŁUŻENIA PRZEDSIĘBIORSTWA NA KAPITAŁ.

21,65 mln zł

2.2.1. Konwersja zadłużenia na akcje.

14,10 mln zł

Ta forma pomocy dotyczy przedsiębiorstw państwowych, jednoosobowych spółek Skarbu Państwa oraz spółek, w których akcje będące własnością Skarbu Państwa, przedsiębiorstw państwowych i jednoosobowych Spółek Skarbu Państwa stanowią łącznie więcej niż 50%. Przedsiębiorstwa i spółki te zaprzestały lub nie były w stanie spłacać długu wobec banku. W przypadku przedsiębiorstw państwowych były one przekształcane w jednoosobowe spółki Skarbu Państwa. Na wniosek dłużnika bank mógł wszcząć bankowe postępowanie ugodowe w celu doprowadzenia do ugody między dłużnikiem i wierzycielem. Bankowe postępowanie ugodowe prowadziło do

zawarcia ugody bankowej, która obejmuje m. in. określenie zasad zamiany wierzytelności na akcje. Wierzytelność mogła być zamieniona na akcje w całości lub w części. Warunkiem zamiany wierzytelności na akcje było powstanie zobowiązania dłużnika przed dniem 31 grudnia 1996 roku w przypadku bezpośredniej konwersji, bądź przed dniem zawarcia ugody w przypadku procedur bankowego postępowania ugodowego. Wartość wierzytelności zamienionych na akcje w 1998 roku wyniosła **54,22 mln zł**. Wartość ta obejmuje 14 beneficjentów.

Element pomocy w tej formie stanowi iloczyn stopy oprocentowania kredytu komercyjnego w 1998 roku (szacunkowo 26%¹²) oraz wartości wierzytelności zamienionej na akcje.

element pomocy = 54,22 mln zł x 26% = 14,10 mln zł

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 3 lutego 1993 roku o restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw i banków oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 18, poz. 82; Dz.U. z 1996 r. Nr 53, poz. 235, Nr 118, poz. 561, Nr 106, poz. 496; z 1997 r. Nr 98, poz.603).

2.2.2. Konwersja zadłużenia na akcje lub udziały przez Agencję Rozwoju Przemysłu.

7,55 mln zł

Restrukturyzacja finansowa przedsiębiorstw, polegająca na zamianie na akcje lub udziały w restrukturyzowanym podmiocie, dokonywana jest drogą bankowych postępowań ugodowych, sądowych postępowań układowych, postępowań upadłościowych oraz dwustronnych umów. Decyzją Zarządu ARP SA dokonano restrukturyzacji zadłużenia podmiotów, stosując formę zamiany na udziały/akcje w przypadku 14 wierzytelności, natomiast trzech konwersji dokonano na podstawie ustawy o restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw i banków.

Wartość zadłużenia konwertowanego na akcje, udziały oraz nieruchomości i środki trwałe wyniosła **29,05 mln zł**.

Element pomocy w tej formie stanowi iloczyn stopy oprocentowania kredytu komercyjnego w 1998 roku (szacunkowo 26%) oraz wartości zadłużenia zamienionego na udziały lub akcje.

element pomocy = 29,05 mln zł x 26% = 7,55 mln zł

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 3.02.1993 r. o restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw i banków oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 18, poz.82), decyzje Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu.

¹² prognozowana stopa procentowa kredytu komercyjnego o dużym stopniu ryzyka.

3. GRUPA C - „MIĘKKIE KREDYTOWANIE.”

3.1. C1A- KREDYTY PREFERENCYJNE I WARUNKOWO UMORZONE.

524,70 mln zł

3.1.1. Kredyty preferencyjne ze środków EFSAL udzielone przez Agencję Rozwoju Przemysłu.

2,10 mln zł

Środki finansowe pochodzące z kredytu Banku Światowego przeznaczone są na finansowanie ważnych projektów restrukturyzacji i na złagodzenie skutków likwidacji przedsiębiorstw, a w szczególności na zakup maszyn i urządzeń oraz prace modernizacyjne. Dotychczas z pożyczek EFSAL skorzystało 68 przedsiębiorstw.

Pożyczki ze środków EFSAL są pożyczkami inwestycyjnymi, udzielanymi na okres kilku lat, z możliwością karencji w spłacie rat (nawet do 3 lat) i odsetek (do 1 roku). Od 1996r. stosowane jest oprocentowanie pożyczek w wysokości równej stawce WIBOR dla lokat 3 - miesięcznych, w przeciwieństwie do okresu 1994-1995, kiedy to stosowano oprocentowanie na poziomie 0,5-0,8 stopy kredytu refinansowego.

Z uwagi na wprowadzone w 1996r. nowe uorynkowane warunki udzielania pożyczek, nastąpiło pewne wyhamowanie tempa napływu nowych wniosków. W 1998r. wpłynęły tylko 43 wnioski, gdy w 1995r. - 82 wnioski. W strukturze ilościowej zgłaszanych wniosków przeważają obecnie wnioski o dotację na odprawy dla zwalnianych pracowników w restrukturyzowanych przedsiębiorstwach.

Działalność pożyczkowa Agencji w ramach środków EFSAL polega m.in. na:

- przygotowaniu opinii o wnioskach pożyczkowych z przedsiębiorstw dla międzyresortowego Zespołu Stałego d/s EFSAL, przyznającego na tej podstawie pożyczki,
- przygotowaniu i realizacji umów pożyczkowych,
- monitorowaniu realizacji umów pożyczkowych i programów restrukturyzacji, na które zostały przyznane pożyczki.

Agencja Rozwoju Przemysłu udzieliła 8 beneficjentom kredytów preferencyjnych ze środków EFSAL w wysokości **45,35 mln zł**.

Wartość pomocy stanowi różnicę między stopą kredytu komercyjnego a stopą kredytu preferencyjnego pomnożoną przez wartość udzielonych pożyczek preferencyjnych.

Wartość tej formy pomocy wyniosła **2,1 mln zł**.

Podstawa prawna: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 listopada 1993 roku w sprawie wytycznych realizacji budżetu państwa w zakresie wydatków przeznaczonych na wsparcie restrukturyzacji i osłony likwidacji przedsiębiorstw (Dz. U. z dnia 10 grudnia 1993 r. Nr 119, poz. 531 z późniejszymi zmianami).

3.1.2. Kredyty preferencyjne ze środków własnych Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.

1,49 mln zł

Środki własne Agencji przeznaczone są głównie na działalność pożyczkową. W 1998r. Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. przeznaczyła część środków własnych na udzielenie pożyczek na restrukturyzację lub cele bieżące przedsiębiorstw.

Przedsiębiorcy ubiegający się o pożyczki podlegają procedurze zbliżonej do procedury bankowej. W jej ramach ARP S.A. bada efektywność projektu, zdolność do spłaty zadłużenia, ocenia zabezpieczenie majątkowe. Pozwala to Agencji na kierowanie środkami finansowymi w miejsce ich racjonalnego wykorzystania w

procesie adaptacyjnym, sanacyjnym i rozwojowym przedsiębiorstw, gwarantujących wzrost rentowności i konkurencyjności, także na rynkach zagranicznych.

Agencja udziela pożyczek inwestycyjnych na nowe przedsięwzięcia o nowoczesnej, ekologicznej technologii, na modernizację istniejącej produkcji oraz w uzasadnionych przypadkach, na finansowanie bieżącej działalności restrukturyzowanych przez Agencję przedsiębiorstw.

W znacznej części pomoc finansowa kierowana jest do spółek, których Agencja, poprzez konwersję ich długów, stała się właścicielem udziałów lub akcji. Pożyczki udzielane przez Agencję wpływają na poprawę kondycji ekonomiczno-finansowej beneficjentów, a w następstwie tego na wzrost wartości udziałów/akcji restrukturyzowanych spółek. W ten sposób Agencja „odzyskuje” wcześniej zaangażowane środki finansowe.

ARP S.A. wypracowała jasne cele, zasady oraz procedury przyznawania pożyczek dla przedsiębiorstw. Pożyczki te charakteryzują się:

- wydłużoną do roku karencją,
- niższą niż bankowa stopą procentową (kilka punktów procentowych niższą od stopy kredytu refinansowego),
- dłuższym okresem kredytowania (4-5 lat),
- dogodnymi spłatami rat lub ich odraczaniem,
- brakiem premii z tytułu podwyższonego ryzyka,
- liberalnym podejściem do form zabezpieczenia pożyczki

Wartość pożyczek preferencyjnych udzielonych przez ARP S.A. 21 beneficjentom wyniosła **39,73 mln zł**, nie licząc wypłat z Funduszu Wsparcia Popowodziowego.

Wartość pomocy stanowi różnicę między stopą kredytu komercyjnego a stopą kredytu preferencyjnego pomnożoną przez wartość udzielonych pożyczek preferencyjnych.

Wartość tej formy pomocy wyniosła **1,49 mln zł**.

Podstawa prawna: Decyzja Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu.

3.1.3. Kredyty preferencyjne z Funduszu Pracy.

4,64 mln zł

Na podstawie ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu Krajowy Urząd Pracy przekazał poprzez ARP SA **62 mln zł** ze środków Funduszu Pracy na oprocentowane pożyczki z przeznaczeniem na realizację zadań związanych z restrukturyzacją przemysłu. Spłata nastąpi poprzez konwersję na udziały i akcje tych spółek, które w imieniu Skarbu Państwa przejmie ARP SA.

Wartość pomocy stanowi różnicę między stopą kredytu komercyjnego a stopą kredytu preferencyjnego pomnożoną przez wartość udzielonych pożyczek preferencyjnych.

Wartość tej formy pomocy wyniosła **4,64 mln zł**,

Podstawa prawna: decyzja Prezesa Krajowego Urzędu Pracy z dn. 15.12.98 r., Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 11 maja 1998 r. w sprawie przeznaczenia środków z Funduszu Pracy na realizację zadań związanych z restrukturyzacją przemysłu lotniczego (Dz.U. nr 62 z 1998 r., poz. 395)

3.1.4. Dopłaty ze środków Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa do oprocentowania kredytów bankowych.

141,38 mln zł

a) dopłaty do oprocentowania kredytów inwestycyjnych podstawowych.

0,59 mln zł

Dopłaty do oprocentowania dotyczyły kredytów inwestycyjnych dla osób fizycznych i prawnych przeznaczonych na realizację inwestycji w przetwórstwie rolno-spożywczym, mających na celu:

- poprawę efektywności produkcji, polegającą na zmniejszeniu kosztów wytwarzania,
- lepsze wykorzystanie zasobów pracy,
- tworzenia bazy surowcowej upraw przemysłowych,
- poprawę jakości produkcji żywnościowej,
- zwiększenie oferty towarowej i usługowej oraz jej lepsze wykorzystanie do potrzeb rynku krajowego i rynków zagranicznych,
- ograniczenie uciążliwości dla środowiska.

Agencja stosuje dopłaty do oprocentowania kredytów udzielanych przez banki, z którymi zawarła umowy, przeznaczonych na finansowanie m.in. w/w przedsięwzięć, w ramach przyznawanych im limitów.

Z tej formy pomocy skorzystało 77 beneficjentów.

Podstawa prawna: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 1996 r. w sprawie szczegółowych kierunków działań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz sposobów ich realizacji (Dz.U. Nr 16, poz. 82, § 8 pkt.1)

b) dopłaty do oprocentowania kredytów branżowych.

0,63 mln zł

Dopłaty do oprocentowania bankowych kredytów przeznaczonych na realizację przedsięwzięć w zakresie przetwórstwa mleka w ramach branżowego programu restrukturyzacji i modernizacji mleczarstwa.

Z tej formy pomocy skorzystało 39 beneficjentów.

Podstawa prawna: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 1996 r. w sprawie szczegółowych kierunków działań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz sposobów ich realizacji (Dz.U. Nr 16, poz. 82), § 8 pkt.1

c) dopłaty do oprocentowania kredytów obrotowych.

140,16 mln zł

Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych przeznaczonych na skup i przechowywanie produktów rolnych (zbóż, rzepaku, buraków cukrowych oraz niektórych półproduktów), sezonowych nadwyżek mleka w proszku, masła, serów twardych, półtuszy wieprzowych i miodu. Dopłaty te są udzielane do kredytów o oprocentowaniu w stosunku rocznym dla kredytobiorcy w wysokości 0,70 stopy oprocentowania kredytu redyskontowego i nie mniejszej niż 7%. Dopłaty te są udzielane pod warunkiem, że termin spłaty kredytu nie przekracza dnia 30 września roku następnego.

Podstawa prawna: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 lutego 1995 r. w sprawie szczegółowych zasad, zakresu i trybu udzielania dopłat do oprocentowania kredytów na cele rolnicze, (Dz.U. Nr 19, poz. 92)

3.1.5. Kredyty preferencyjne ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

4,00 mln zł

Kredyty preferencyjne ze środków PFRON dotyczyły realizacji przedsięwzięć utrzymujących zatrudnienie osób niepełnosprawnych. Kredyty te były udzielane wyłącznie zakładom pracy chronionej. Kredyty preferencyjne były udzielane dla przedsięwzięć zwiększających zatrudnienie osób niepełnosprawnych i były związane z wprowadzaniem nowych technologii, zakupem środków trwałych, modernizacją procesów produkcyjnych, wdrażaniem nowych asortymentów, przebranżowieniem działalności gospodarczej zakładów, a także przedsięwzięć realizowanych na terenie tych województw, w których występuje największe bezrobocie osób niepełnosprawnych. Wartość tych kredytów wyniosła w 1998 roku **27,83 mln zł**.

W 1998 roku z tej formy pomocy skorzystało 27 beneficjentów.

Splata kredytu następuje po okresie karencji, który nie może przekroczyć 3 lat. Odsetki w okresie karencji wynosiły 12% stopy redyskonta weksli NBP powiększone o 3 pkt procentowe, a w okresie spłaty 50% stopy redyskonta weksli NBP powiększone o 2 pkt procentowe. Wartość pomocy stanowi iloczyn kwoty udzielonych kredytów oraz różnicy między szacunkową średnią stopą kredytu komercyjnego (ok.26%), a preferencyjną stopą po której udzielono kredyt.

Wartość tej formy pomocy wyniosła ok. **4 mln zł**.

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późniejszymi zmianami).

3.1.6. Nieściągnięte opłaty z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska oraz nieściągnięte kary za przekroczenie dopuszczalnych norm w ochronie środowiska .

279,02 mln zł

Wszyscy przedsiębiorcy, których działalność produkcyjna wiąże się z gospodarczym korzystaniem ze środowiska i jego zasobów są zobowiązani do uiszczania z tego tytułu odpowiednich opłat. Są one pobierane m. in. za: pobór wody, odprowadzanie ścieków, emisję zanieczyszczeń odprowadzanych do atmosfery, składowanie odpadów. Kary są nakładane na przedsiębiorców w przypadku przekroczenia dopuszczalnych norm emisji zanieczyszczeń. NFOŚiGW nie zbiera informacji na temat beneficjentów tej formy pomocy według kategorii EKD. Około 60% nieściągniętych opłat i kar przypada na województwo katowickie, gdzie jest największa koncentracja najbardziej uciążliwych sektorów przemysłu w Polsce.

W związku ze zmianą od 1 stycznia 1998 roku stanu prawnego w zakresie wysokości należnych opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska nie jest możliwe określenie pełnej kwoty zaległości przedsiębiorców z tego tytułu. W 1998 r opłaty z tytułu emisji substancji zanieczyszczających do powietrza przedsiębiorcy zobowiązani byli ustalać we własnym zakresie i wносить je bez wezwania na rachunek urzędu wojewódzkiego właściwego ze względu na miejsce korzystania ze środowiska. Przedsiębiorcy zobowiązani byli bez wezwania przedstawić wojewodzie, w terminie do 31 stycznia każdego roku, informację zawierającą wykaz i dane dotyczące zanieczyszczeń objętych opłatami, wprowadzonych w ubiegłym roku kalendarzowym do powietrza.

Na podstawie danych wynikających ze sprawozdawczości rocznej NFOŚiGW określił wysokość zaległości w opłatach jedynie za zrzuty kopalnianych wód zasolonych.

W 1998 r kwota nieściągniętych. należności z tego tytułu wyniosła **516,7 mln zł**, z tego na rzecz:

⇒ NFOŚiGW - 465,0 mln zł,

⇒ gminnych funduszy - 51,7 mln zł,

Wartość pomocy stanowi iloczyn kwoty nieściągniętych opłat i kar oraz stopy oprocentowania zaległych należności budżetowych (w 1998 r. 14,8% dziennie).

Wartość tej formy pomocy wyniosła **279,02 mln zł**

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 31 stycznia 1980 roku o ochronie i kształtowaniu środowiska (tekst jednolity Dz. U. Nr 49 z 1994 r., poz. 196 z późniejszymi zmianami), ustawa z 29 sierpnia 1997 r. o zmianie ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. nr 133 z 1997 r., poz. 885).

3.1.7. Kredyty preferencyjne udzielone przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW).

30,26 mln zł

Kredyty preferencyjne ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej są udzielane przedsiębiorcom na realizację przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska. Wartość udzielonych kredytów preferencyjnych wyniosła **211,74 mln zł**. NFOŚiGW udzielił 40 beneficjentom kredytu preferencyjnego w tym:

- 9,92 mln zł - górnictwo węgla kamiennego i brunatnego,
- 4,47 mln zł - produkcja artykułów spożywczych i napojów,
- 32,87 mln zł - produkcja chemikaliów, wyrobów chemicznych i włókien sztucznych,
- 17,79 mln zł - produkcja wyrobów z pozostałych wyrobów niemetalicznych,
- 72,42 mln zł - produkcja metali,
- 40,70 mln zł - zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę,
- 28,41 mln zł - pobór, oczyszczanie i rozprowadzanie wody,
- 0,50 mln zł - transport lądowy; transport rurociągami,
- 2,01 mln zł - wytwarzanie produktów koksowania węgla, produktów rafinacji ropy naftowej i paliw jądrowych.

Przyjmując szacunkowo, że stopa oprocentowania kredytu w banku komercyjnym w 1998 r. wynosiła 26%, to wartość pomocy stanowi różnicę między stopą kredytu komercyjnego a stopą kredytu preferencyjnego pomnożoną przez wartość udzielonych pożyczek preferencyjnych.

Wartość tej formy pomocy wyniosła **30,26 mln zł**.

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 31 stycznia 1980 roku o ochronie i kształtowaniu środowiska (tekst jednolity Dz. U. Nr 49 z 1994 r., poz. 196 z późniejszymi zmianami) oraz decyzje Zarządu NFOŚiGW.

3.1.8. Kredyty preferencyjne udzielone przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (WFOŚiGW).

44,31 mln zł

Kredyty preferencyjne ze środków wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej są udzielane przedsiębiorcom na realizację zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Wnioskom o przyznanie kredytu, którego wartość jednostkowa przekracza 10 mln ECU, dotyczącym projektów lub inwestycji mających na celu założenie urządzeń lub instalacji służących jedynie ograniczeniu uciążliwości spowodowanych powstawaniem zanieczyszczeń lub odpadów - takich jak np. oczyszczalnie ścieków, elektrofiltry lub składowanie odpadów - musi towarzyszyć uzasadnienie zawierające analizę ewentualnych alternatywnych rozwiązań organizacyjnych, technicznych lub technologicznych mających na celu wyeliminowanie lub ograniczenie powstawania zanieczyszczeń i odpadów i wprowadzenie czystej produkcji.

Wartość udzielonych kredytów preferencyjnych wyniosła **332,3 mln zł**. WFOŚiGW udzieliły 389 beneficjentom kredytu preferencyjnego w tym:

nazwa województwa	mln zł	liczba beneficjentów
białostockie	2,4	4
bydgoskie	9,6	13
gdańskie	3,6	12
jeleniogórskie	9,3	8
katowickie	159,9	66
lubelskie	9,6	17
łódzkie	4,0	9
opolskie	19,4	23
piotrkowskie	16,5	13
płockie	8,9	7
poznańskie	3,3	11
radomskie	2,3	5
szczecińskie	8,9	13
tarnobrzeskie	8,0	5
wałbrzyskie	3,7	11
wrocławskie	13,3	19

Wartość tej formy pomocy wyniosła **44,3 mln zł**, przy założeniu, że stanowi różnicę między stopą kredytu komercyjnego a stopą kredytu preferencyjnego pomnożoną przez wartość udzielonych pożyczek preferencyjnych.

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 31 stycznia 1980 roku o ochronie i kształtowaniu środowiska (tekst jednolity Dz. U. Nr 49 z 1994 r., poz. 196 z późniejszymi zmianami), Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o zmianie ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. nr 133 z 1997 r. poz. 885)

3.1.9. Kredyty warunkowo umorzone przez Agencję Rozwoju Przemysłu.

5,43 mln zł

Restrukturyzacja finansowa przedsiębiorstw, polegająca na umorzeniu części wierzytelności w restrukturyzowanym podmiocie, dokonywana jest drogą bankowych postępowań ugodowych, sądowych postępowań układowych, postępowań upadłościowych oraz dwustronnych umów.

Łączna kwota umorzeń obejmuje nominalny stan tych umorzeń. Nie odzwierciedla ona rzeczywistej utraty majątku Agencji, ponieważ uwzględnia również wykupione przez Agencję wierzytelności po cenie znacznie niższej niż ich nominalna wartość. W 1998 r. dokonano restrukturyzacji zadłużenia podmiotów, stosując formę umorzenia kredytów, odsetek i bezpośrednio z nimi związanych kosztów ubocznych

w dwunastu przypadkach (w tym w czterech - Decyzją Zarządu ARP S.A.)

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 43 z 1996 r., poz. 198 oraz Decyzje Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.

**3.1.10. Kredyty warunkowo umorzone przez Narodowy
Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
(NFOŚiGW).**

1,02 mln zł

Kredyty udzielone przedsiębiorcom ze środków NFOŚiGW na cele ekologiczne mogą być częściowo umorzone. Przedsiębiorca musi jednak spełnić następujące warunki: osiągnąć cel rzeczowy, wykonać projekt w terminie, spłacić co najmniej 50% kwoty kredytu, regularnie spłacać odsetki od kredytu. Decyzję o umorzeniu kredytu podejmuje Zarząd NFOŚiGW. W 1998 roku z tej formy pomocy skorzystało 7 beneficjentów.

Podstawa prawna: Ustawa z 31.01.1980 o ochronie i kształtowaniu środowiska (tekst jednolity Dz.U. Nr 49 z 1994r.poz.196 z późniejszymi zmianami) oraz decyzja zarządu NFOŚiGW.

**3.1.11. Kredyty warunkowo umorzone przez wojewódzkie
fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej
(WFOŚiGW).**

11,04 mln zł

Kredyty udzielone przedsiębiorcom ze środków wojewódzkich funduszy na realizowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych służących ochronie środowiska i gospodarki wodnej mogą być częściowo lub całkowicie umarzone, pod warunkiem terminowego wykonania zadań i osiągnięcia planowanych efektów. W 1998 r wojewódzkie fundusze umorzyły 62 beneficjentom 11,04 mln zł z tytułu kredytów udzielonych na cele związane z ochroną środowiska.

Podstawa prawna: Ustawa z 31.01.1980 o ochronie i kształtowaniu środowiska (tekst jednolity Dz.U.Nr 49 z 1994r.poz.196 z późniejszymi zmianami)

**3.2. C2A - ODROCZENIE LUB ROZŁOŻENIE NA RATY
PŁATNOŚCI WOBEC BUDŻETU I FUNDUSZU.**

1 014,45 mln zł

**3.2.1. Odroczenie lub rozłożenie na raty płatności wobec
Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.**

976,02 mln zł

Odraczanie terminu zapłaty oraz rozkładanie na raty należności pieniężnych z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne dotyczy przedsiębiorców będących płatnikami składek, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej. W wypadkach gospodarczo uzasadnionych lub zasługujących z innych przyczyn na uwzględnienie, organ uprawniony do umorzenia należności może odroczyć termin zapłaty należności lub rozłożyć należność na raty, biorąc pod uwagę możliwości płatnicze dłużnika oraz uzasadniony interes wierzyciela.

Poniższe zestawienie zawiera informacje dotyczące wszystkich płatników składek, z zakresu działań w/g Europejskiej Klasyfikacji Działalności (EKD), objętych badaniem skali pomocy publicznej w Polsce.

W 1998 r. udzielone i realizowane ulgi wobec płatników składek na ubezpieczenie społeczne wyniosły:

	w mln zł	Liczba beneficjentów objętych pomocą
ogółem:	3 753,92	58 290
w tym:		

1. układy ratalne	2 623,37	55 418
2. odroczenia terminu płatności	975,96	2 861
3. wstrzymanie poboru zobowiązania	154,59	11

W zestawieniu w/g poszczególnych działów EKD w/w dane przedstawiają się następująco:

w mln zł	działy w/g Europejskiej Klasyfikacji Działalności (EKD)
1 593,18	– górnictwo węgla kamiennego i brunatnego
7,74	– wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego
0,01	– kopalnictwo rud uranu i toru
0,23	– kopalnictwo rud metali
74,54	– pozostałe górnictwo i kopalnictwo
82,00	– produkcja artykułów spożywczych i napojów
0,11	– produkcja wyrobów tytoniowych
105,69	– produkcja tkanin
46,77	– produkcja odzieży
50,27	– garbowanie i wyprawianie skór, produkcja toreb, wyrobów rymarskich i obuwia
19,10	– produkcja z drewna i wyrobów z drewna
11,01	– produkcja masy celulozowej, papieru oraz wyrobów z papieru
18,50	– działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji
54,10	– wytwarzanie produktów koksowania węgla, produktów rafinacji ropy naftowej i paliw jądrowych
30,69	– produkcja chemikaliów, wyrobów chemicznych i włókien sztucznych
6,72	– produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych
82,03	– produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych
259,31	– produkcja metali
121,90	– produkcja metalowych wyrobów gotowych z wyjątkiem maszyn i urządzeń
394,17	– produkcja maszyn i urządzeń gdzie indziej nie sklasyfikowana
5,93	– produkcja maszyn biurowych i komputerów
17,16	– produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, gdzie indziej nie sklasyfikowana
21,49	– produkcja sprzętu i aparatury radiowej, telewizyjnej i komunikacyjnej
7,52	– produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków
79,83	– produkcja pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep
91,07	– produkcja pozostałego sprzętu transportowego
24,27	– produkcja mebli; działalność produkcyjna gdzie indziej nie sklasyfikowana
0,91	– zagospodarowanie odpadów
25,36	– zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz parę wodną i gorącą wodę
3,47	– pobór, oczyszczanie i rozprowadzanie wody
184,44	– budownictwo
13,04	– sprzedaż, obsługa i naprawa pojazdów mechanicznych i motocykli; sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów samochodowych
42,82	– handel hurtowy i komisowy, z wyjątkiem handlu pojazdami mechanicznymi i motocyklami
98,93	– handel detaliczny, z wyjątkiem sprzedaży pojazdów mechanicznych i motocykli; naprawa artykułów przeznaczenia osobistego i użytku domowego
9,40	– hotele i restauracje
98,58	– transport lądowy; transport rurociągami
15,77	– transport wodny
0,93	– transport powietrzny
53,28	– działalność wspierająca i pomocnicza dla transportu; działalność agencji

Element pomocy stanowi iloczyn stopy oprocentowania kredytu komercyjnego (stawka opłaty prolongacyjnej=0) oraz wartości odroczonej i rozłożonej na raty płatności wobec ZUS.

Wartość tej formy pomocy wyniosła **976 mln zł**.

Podstawa prawna: § 5, ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 września 1982 r. w sprawie zasad umarzania i udzielania ulg w spłaceniu należności państwowych (Dz. U. Nr 30 z 1982 r., poz. 211 z późniejszymi zmianami), Decyzje Prezesa ZUS.

3.2.2. Odroczenie lub rozłożenie na raty płatności podatków.

7,13 mln zł

Beneficjentem tej formy pomocy są osoby prawne, osoby fizyczne oraz jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej. Celem pomocy jest poprawa sytuacji finansowej lub socjalnej podatników. Pomoc ma charakter powszechny, wnioskowy, może o nią wystąpić każdy podatnik.

W 1998 r. rozłożono na raty i odroczone termin płatności zobowiązań podatkowych na łączną kwotę

324,3 mln zł w tym:

- 10,9 mln zł - z tytułu podatków zniesionych,
- 188,4 mln zł - z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych,
- 125,0 mln zł - z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych

Element pomocy stanowi różnicę pomiędzy stopą oprocentowania kredytów komercyjnych a stawką opłaty prolongacyjnej pomnożoną przez wartość odroczonej i rozłożonej na raty płatności podatków.

Wartość tej formy pomocy wyniosła **7,13 mln zł**.

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 z późniejszymi zmianami)

3.2.3. Odroczenie lub rozłożenie na raty płatności wobec PFRON.

31,30 mln zł

Każdy zakład pracy zatrudniający co najmniej 50 pracowników jest zobowiązany dokonywać miesięcznych wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości iloczynu połowy przeciętnego wynagrodzenia i liczby etatów odpowiadającej różnicy pomiędzy zatrudnieniem zapewniającym osiągnięcie wskaźnika zatrudniania osób niepełnosprawnych w wysokości 6% i rzeczywistym zatrudnieniem osób niepełnosprawnych. Z wpłat zwolnione są zakłady pracy, w których wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych wynosi nie mniej niż 6%. Do wpłat na fundusz mają zastosowanie przepisy o zobowiązaniach podatkowych. Zgodnie z tymi przepisami Prezes Zarządu PFRON może zarządzić zaniechanie w całości lub w części ustalania zobowiązań z tytułu wpłat na fundusz i poboru składki w przypadkach gospodarczo lub społecznie uzasadnionych, a także gdy wymagają tego inne szczególne okoliczności.

Wartość płatności wobec PFRON odroczonej lub rozłożonej na raty wyniosła **120,40 mln zł**. W 1998 roku z tej formy pomocy skorzystało 1 052 beneficjentów.

Wartość pomocy stanowi iloczyn stopy oprocentowania kredytu komercyjnego (stawka opłaty prolongacyjnej=0) oraz wartości odroczonej i rozłożonej na raty płatności wobec PFRON. Wartość tej formy pomocy wyniosła **31,3 mln zł**.

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późniejszymi zmianami, ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 z późniejszymi zmianami).

3.2.4. Przyspieszona amortyzacja.

Beneficjentami tej formy pomocy są osoby fizyczne i prawne. W przepisach określone są warunki korzystania z przyspieszonej amortyzacji oraz współczynniki podwyższania stawek amortyzacyjnych. Mogą z nich korzystać m.in. przedsiębiorcy na terenie specjalnych stref ekonomicznych, w gminach o szczególnym zagrożeniu wysokim bezrobociem strukturalnym, w rejonach zagrożonych recesją i degradacją. Brak jest informacji o wysokości zmniejszenia podatku dochodowego z tytułu podwyższenia stawek amortyzacyjnych.

Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 17 stycznia 1997 roku w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz.U. Nr 6 z 1997 r.poz.35, z późn. zm.).

4. GRUPA D - PORĘCZENIA I GWARANCJE KREDYTOWE.

4.1. D1A - PORĘCZENIA I GWARANCJE.

69,63 mln zł

4.1.1. Poręczenia i gwarancje Skarbu Państwa.

69,63 mln zł

Celem tej formy pomocy jest wspomaganie realizacji przedsięwzięć poprzez ułatwienie dostępu do kredytu bankowego. Pomoc ma charakter powszechny, może o nią ubiegać się każdy podatnik spełniający określone w ustawie z dnia 8 maja 1997 r. oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1997 r. warunki.

Poręczeń i gwarancji spłaty ze środków budżetu państwa kredytu bankowego udziela Minister Finansów lub Rada Ministrów w zależności od wysokości wnioskowanej kwoty poręczenia lub gwarancji. Poręczenia i gwarancje mogą być udzielone do wysokości 60% wykorzystanej kwoty kredytu objętego poręczeniem lub gwarancją oraz do wysokości 60% odsetek od tej kwoty. Ponadto Rada Ministrów może również udzielić poręczenia do wysokości wyższej niż 60% w przypadku przedsięwzięcia o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej.

Poręczeniem lub gwarancją ze środków budżetu państwa mogła być objęta spłata kredytu inwestycyjnego udzielanego na cele:

- rozwoju i utrzymania infrastruktury,
- rozwoju eksportu dóbr i usług,
- ochrony środowiska,
- wsparcia procesów adaptacyjnych i rozwojowych w prywatyzowanych przedsiębiorstwach państwowych,
- wdrażania nowych rozwiązań technicznych lub technologicznych będących wynikiem badań naukowych lub prac badawczo-rozwojowych.

Poręczeniem Skarbu Państwa lub gwarancją mogła być objęta również spłata kredytu udzielonego na:

- zakup materiałów i wyrobów gotowych przeznaczonych na realizację przedsięwzięć polegających na wykonaniu dóbr inwestycyjnych na eksport o wartości jednostkowej powyżej 10 mln ECU i cyklu produkcyjnym powyżej 6 miesięcy.

W 1998 roku Skarb Państwa udzielił poręczeń i gwarancji kredytów bankowych na kwotę **390,9 mln.zł**,

z czego:

– poręczenia spłaty kredytów krajowych	39,0 mln zł
– gwarancje spłaty kredytów zagranicznych	351,9 mln zł

Poręczeń spłaty kredytów krajowych udzielono jednemu przedsiębiorcy, a trzem udzielono gwarancji spłaty kredytów zagranicznych.

Poręczenia i gwarancje udzielone w 1998r. przez Skarb Państwa dotyczyły spłaty kredytów bankowych przeznaczonych na finansowanie trzech inwestycji infrastrukturalnych w sektorze rolno-spożywczym (50,2% ogólnej kwoty udzielonych poręczeń i gwarancji) oraz inwestycji modernizacyjnej w sektorze energetycznym (49,8 % ogólnej kwoty udzielonych poręczeń i gwarancji)

Nominalna wielkość udzielonych poręczeń i gwarancji przez Skarb Państwa (D1) wielokrotnie przewyższa wartość pomocy (D1A). Element pomocy (D1A) stanowi różnicę między wydatkami budżetu państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń, a sumą opłat prowizyjnych i windykowanych należności w roku 1998.

element pomocy = wydatki budżetowe - (dochody z tytułu opłat prowizyjnych +
dochody z tytułu windykacji należności)

Wydatki budżetowe z tytułu udzielonych przed 1998 rokiem poręczeń i gwarancji wyniosły w 1998 roku **131,13 mln zł**, z czego:

– wydatki z tytułu poręczeń spłaty kredytów krajowych	130,52 mln zł
– wydatki z tytułu gwarancji spłaty kredytów zagranicznych	0,61 mln zł

Dochody z tytułu opłat prowizyjnych od poręczeń i gwarancji w 1998r. wyniosły:
5,19 mln zł, z czego:

– dochody z opłat prowizyjnych od poręczeń spłaty kredytów krajowych	3,20 mln zł
– dochody z opłat prowizyjnych od gwarancji spłaty kredytów zagranicznych	1,99 mln zł

Dochody z tytułu windykacji należności Skarbu Państwa związanych z poręczeniami i gwarancjami w 1998r. wyniosły **56,31 mln zł**, z czego:

– dochody z tytułu windykacji należności związanych z poręczeniami spłaty kredytów krajowych	65,31 mln zł
– dochody z tytułu windykacji należności związanych z gwarancjami spłaty kredytów zagranicznych	nie występowały.

$$\text{Element pomocy (D1A)} = 131,13 - (5,19 + 56,31) = 69,63 \text{ mln zł}$$

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz.U. Nr 79 poz.484, Nr 80 poz. 511), Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1997 r. w sprawie warunków i trybu udzielania poręczeń i gwarancji oraz opłat z tytułu udzielonego poręczenia i gwarancji (Dz. U. Nr 99, poz. 606).

4.1.2. Agencja Rozwoju Przemysłu S.A..

Agencja Rozwoju Przemysłu udzieliła w 1998 roku w dwóch przypadkach poręczeń spłaty kredytu ze środków własnych na finansowanie działalności produkcyjnej na łączną kwotę **10,7 mln zł**. W roku sprawozdawczym dochody z udzielonych poręczeń

były większe niż wydatki jakie poniosła z tego tytułu Agencja Rozwoju Przemysłu S.A., w związku z tym element pomocy (D1A) równy jest zero.

Podstawa prawna: decyzja Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.

4.1.3. Krajowy Fundusz Poręczeń Kredytowych Banku Gospodarstwa Krajowego.

Celem tej formy pomocy jest wspomaganie procesów adaptacyjnych i rozwojowych przedsiębiorców w tym małych i średnich przedsiębiorstwach. O poręczenie może ubiegać się każdy krajowy przedsiębiorca, w tym również małe i średnie przedsiębiorstwa, które zatrudniają do 250 osób, ich roczny dochód nie przekracza 20 mln ECU a suma bilansowa 10 mln ECU.

Poręczeniem może być objęty kredyt inwestycyjny oraz kredyt przeznaczony na zakup materiałów lub surowców do produkcji.

Wniosek o udzielenie poręczenia kredytodawca składa w banku udzielającym kredytu. Bank ten zawiera z kredytobiorcą umowę, w której uzależnia uruchomienie kredytu od uzyskania poręczenia Banku Gospodarstwa Krajowego. Poręczenie może być udzielane maksymalnie do wysokości 60% wykorzystanej kwoty przyznanego kredytu, którego poręczenie dotyczy oraz do wysokości 60% odsetek od tej kwoty lub 70% kwoty przyznanego kredytu bez odsetek.

Maksymalna kwota poręczenia może stanowić równowartość 1,5 mln ECU. Kwota jednostkowego poręczenia kredytu dla małych i średnich przedsiębiorstw nie może przekroczyć 50 tys. ECU i stanowić więcej niż 50% kwoty przyznanego kredytu.

W 1998r. BGK udzielił 186 poręczeń kredytowych na łączną kwotę 71,4 mln zł.

Wydatki z tytułu poręczeń udzielonych przed 1998r Fundusz Poręczeń Kredytowych poniósł. w 1998 r. w kwocie 219,8 tys. zł.

Natomiast dochody z tego tytułu były następujące:

- z opłat prowizyjnych od poręczeń w 1998r. - 1 101,7 tys. zł,
- z windykacji należności w 1998 r. związanych z poręczeniami - 48,8 tys. zł

W roku sprawozdawczym dochody z udzielonych poręczeń były większe niż wydatki jakie poniósł z tego tytułu Fundusz Poręczeń Kredytowych, w związku z tym element pomocy (D1A) równy jest zero.

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 8 maja 1997r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz.U. Nr 79, poz. 484, Nr 80, poz.511), Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 marca 1993 r. w sprawie nadania statutu Bankowi Gospodarstwa Krajowego (Dz.U z 1994 r. Nr 23, poz. 96, Nr 131 poz. 662 , z 1995 r. Nr 144 poz. 709, z 1997 r. Nr 87 poz. 549), Umowa zawarta w dniu 5 marca 1996 r. pomiędzy Ministrem Finansów i BGK, określająca zasady tworzenia, gospodarowania Krajowym Funduszem Poręczeń Kredytowych (KFPK), Umowa z dnia 6 sierpnia 1997 r. pomiędzy Skarbem Państwa reprezentowanym przez Ministra Finansów a BGK w sprawie określenia szczegółowych warunków i trybu udzielania poręczeń ze środków KFPK, wysokości, warunków i trybu pobierania opłat prowizyjnych z tytułu udzielonych poręczeń oraz w sprawie przeznaczenia środków Funduszu na inne cele związane z udzielaniem poręczeń.

4.1.4. Ubezpieczenia kontraktów eksportowych gwarantowanych przez Skarb Państwa.

Beneficjentem bezpośrednim jest Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A., natomiast beneficjentem pośrednim przedsiębiorcy korzystający z tej formy pomocy. Celem tej formy pomocy jest wspomaganie polskiego eksportu i udzielanie przedsiębiorcom ochrony na wypadek strat poniesionych w związku z realizacją kontraktu eksportowego. Ubezpieczenie obejmuje szkody poniesione przez ubezpieczającego powstałe w wyniku niemożności wykonania kontraktu eksportowego bądź w wyniku nienależytego wykonania kontraktu przez kontrahenta zagranicznego, powstałego z przyczyn określonych jako ryzyko polityczne, ryzyko

katastrofalne, ryzyko przewlekłej zwłoki w wypełnianiu zobowiązań płatniczych przez państwo lub dłużnika publicznego.

O pomoc mogą ubiegać się wszyscy przedsiębiorcy realizujący kontrakty eksportowe.

W 1998 r. Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. nie skorzystała z żadnej formy pomocy państwa tj. zarówno z możliwości zaciągnięcia pożyczki ze środków z budżetu państwa, jak i z możliwości uzyskania poręczenia kredytu bankowego, w związku z tym element pomocy (D1A) równy jest zero.

Własne środki Korporacji były wystarczające dla tej formy ubezpieczenia. Określony w ustawie budżetowej na rok 1998 limit ubezpieczeń kontraktów eksportowych w wysokości 3 400,0 mln zł został wykorzystany w 46,04% tj. w kwocie 1 565,0 mln zł.

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach kontraktów eksportowych (Dz.U. Nr 86, poz. 398; z 1996 r. Nr 106, poz. 496; z 1997 r. Nr 28, poz. 154, Nr 79, poz. 484, Nr 121, poz. 770).